

Voorjaarsnota 2026 en Kadernota 2027-2030

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Financieel beeld	4
Uitgangspunten begroting 2027 en de meerjarenbegroting	5
Beleidsontwikkelingen	8
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	8
Programma 2 Ruimte	10
Programma 3 Samenleving	14
Voorjaarsnota 2026	21
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	23
Programma 2 Ruimte	24
Programma 3 Samenleving	27
Kadernota 2027-2030	31
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	32
Programma 2 Ruimte	33
Programma 3 Samenleving	34
Investerings	36
Reserves en voorzieningen	38
Reserves	38
Subsidieplafonds 2027	40

Inleiding

In deze voorjaars- en kadernota worden de actuele financiële stand van zaken en de richting voor de komende jaren in samenhang gepresenteerd.

In dit document is een duidelijke scheiding aangebracht tussen de Voorjaarsnota en de Kadernota. De voorjaarsnota richt zich op het actualiseren van de lopende begroting en het duiden van ontwikkelingen. De kadernota geeft richting aan de voorbereiding van de begroting 2027 en de meerjarenraming, binnen de context van bestuurlijke overgang en financiële onzekerheid.

Deze nota wordt opgesteld in een overgangsperiode. Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 wordt gewerkt aan de vorming van een nieuw college. Op het moment van aanbieding van dit document aan de gemeenteraad is er nog geen nieuw coalitieakkoord beschikbaar. De kadernota heeft daarom primair een technisch en financieel karakter en is terughoudend in het opnemen van nieuw beleid. Daarmee biedt zij de noodzakelijke kaders voor bestuurlijke continuïteit en geeft zij de nieuwe gemeenteraad en het nog te vormen college ruimte om op een later moment, allereerst bij de begroting 2027, politieke keuzes te maken.

De Voorjaarsnota 2026 actualiseert de begroting 2026 op basis van voortschrijdend inzicht, autonome ontwikkelingen en nieuwe informatie. Daarbij zijn ook de uitkomsten van de jaarstukken 2025 verwerkt, zodat een zo actueel en volledig mogelijk beeld ontstaat van de financiële positie van de gemeente.

De economische en financiële vooruitzichten blijven onzeker. De voorjaarsnota van de rijksoverheid is beoordeeld en de meicirculaire 2026 en de septembercirculaire worden nog verwacht. Deze ontwikkelingen zijn van invloed zijn op het uiteindelijke financiële beeld dat in de begroting 2027 zal worden gepresenteerd.

Financieel beeld

Financieel beeld vóór de voorjaarsnota 2026 en kadernota 2027-2030

Mutaties ten laste van het begrotingsresultaat tot en met april 2026

(x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
Begrotingsresultaat primitieve begroting 2026					
Primitieve begroting 2026	1.002	1.031	-561	-318	320
Ontwikkelingen*:					
Realisatie Multifunctionele Accommodatie (MFA) Plan Zuid Bovenkarspel				-230	-230
Ambitie en budget doorontwikkeling regionale samenwerking raden	-9				
Vaartoezicht gemeente Stede Broec	-188	-77	-77	-77	-77
MeerJaren Onderhoudsplan 2026-2027	-370	-370			
Budget Vaststellen strategisch vastgoedplan	-33				
Investering top laag atletiekbaan SAV		-24	-24	-24	-24
Begrotingsresultaat 2026	402	560	-662	-649	-11
	voordelig	voordelig	nadelig	nadelig	nadelig

* onder voorbehoud van vaststelling door de Raad

Financieel beeld ná de voorjaarsnota 2026 en de kadernota 2027-2030

Er zijn voor de Voorjaarsnota 2026 en de Kadernota 2027-2030 diverse financiële ontwikkelingen die van invloed zijn op het begrotingssaldo. Na doorrekening van de tot nu toe bekend zijnde ontwikkelingen ziet het begrotingsresultaat er als volgt uit:

Begrotingsresultaat na verwerking mutaties

Voorjaarsnota 2026 en Kadernota 2027-2030

(x € 1.000)

	2026		2027		2028		2029		2030	
<i>Mutaties incidenteel / structureel</i>	<i>I</i>	<i>S</i>	<i>I</i>	<i>S</i>	<i>I</i>	<i>S</i>	<i>I</i>	<i>S</i>	<i>I</i>	<i>S</i>
Begrotingsresultaat 2026	-1.277	1.680	-133	693	-25	-637	0	-649	0	-11
- Mutaties voorjaarsnota 2026	-761	10	0	1	0	-5	0	-10	0	-15
- Mutaties kadernota 2027 e.v.	0	0	-85	-1.620	-15	-1.620	0	-1.647	0	-1.660
Begrotingsresultaat	-2.038	1.690	-218	-926	-40	-2.262	0	-2.307	0	-1.686
	nadeel	voordeel	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel

Uitgangspunten begroting 2027 en de meerjarenbegroting

De basis voor de Begroting 2027 zijn de begrote budgetten zoals opgenomen in de meerjarenraming van de begroting 2026 en de mutaties vanuit de voorjaarsnota 2026. Bij het opstellen van de begroting 2027 worden de indexaties van de mei- en septembercirculaire 2026 toegepast en worden de begrotingscijfers van de gemeenschappelijke regelingen verwerkt.

Algemeen

Algemene prijsinflatie	Septembercirculaire 2026
Jeugd en WMO	OVA indexatie
Salarissen	CAO gemeenten 2025-2027 + CAO Rijk

Rente

Rente op nieuwe investeringen	3,75%
-------------------------------	-------

Lokale heffingen

Belastingen (waaronder OZB)	Septembercirculaire 2026
Leges en vergunningen	Septembercirculaire 2026 (kostendeekkende tarieven)
Begrafnisrechten	Septembercirculaire 2026 (kostendeekkende tarieven)
Afvalstoffenheffing	HVC opgave (kostendeekkende tarieven)
Rioolheffing	PSWR incl. septembercirculaire 2026 (kostendeekkende tarieven)

Subsidies

Budgetsubsidies	4,74%
Waardering- en overige subsidies	0%

Overige

Algemene uitkering	Septembercirculaire 2026
Gemeenschappelijke regelingen	Begroting 2027 van de gemeenschappelijke regelingen

Toelichting uitgangspunten

Algemeen

- Voor prijsgevoelige budgetten wordt rekening gehouden met een inflatiepercentage gebaseerd op de indexatie zoals die in de septembercirculaire 2026 is opgenomen.
- De salarissen worden geïndexeerd vanuit de CAO-gemeenten 2025-2027. Voor de salarissen van de bestuurders wordt indexatie toegepast vanuit de rechtspositieregeling voor politieke ambtsdrager die doorgaans de CAO rijk volgt. Meerjarig wordt de indexatie vanuit de septembercirculaire 2026 toegepast.

Rente

- De rente op nieuwe investeringen wordt vastgesteld op 3,75%. Dit percentage is gebaseerd op het rentepercentage van een lening bij de BNG met een looptijd van 25 jaar. Mocht het rentepercentage ten tijde van het opstellen van de begroting 2027 afwijken, dan zal dat percentage als uitgangspunt worden genomen.

Lokale heffingen

- Voor de onroerendezaakbelastingen wordt uitgegaan van een opbrengststijging conform de indexatie die in de septembercirculaire 2026 is opgenomen. Dit is exclusief de areaal uitbreiding.
- Voor de tarieven van leges en vergunningen wordt rekening gehouden met een indexatie zoals die in de septembercirculaire 2026 is opgenomen.
- Voor de tarieven van de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt kostendekkende tarieven. Zodra de nieuwe kosten bekend zijn, die de HVC in 2027 bij de gemeenten in rekening gaat brengen, wordt aan de gemeenteraad een voorstel gedaan met betrekking tot de tarieven voor 2027.
- Voor de tarieven van de rioolheffing wordt aangesloten bij het Programma Stedelijk Water en Riolerings inclusief de indexatie uit de septembercirculaire 2026.

Subsidies

- Voor budgetsubsidies wordt de indexatie toegepast die ook wordt gehanteerd voor gemeenschappelijke regelingen voor 2027, exclusief de inhaalindexatie. Hierbij wordt deels aangesloten bij de Financiële Uitgangspunten gemeenschappelijke regeling Noord Holland Noord van de Regietafel GR'en NH-N.
- Uitgangspunt Regietafel voor 2027 is loonindexatie 8,4% (met een structurele inhaalindexatie van 2,7%), prijsindexatie 5,7% (met een inhaalindexatie van 3,2%). Daarbij wordt een gewogen gemiddelde gehanteerd waarbij de prijsindexatie voor 30% meeweegt en de loonindexatie voor 70%.
- Voor 2027 wordt voor budgetsubsidies een indexatie toegepast van 4,74 % $(8,4\% - 2,7\% \times 0,7 + 5,7\% - 3,2\% \times 0,3)$. Vanaf 2028 wordt ook structureel gerekend met 4,74%.

FUGR 2027				
	Indexatie FUGR 2027	Waarvan inhaalindexatie (structureel) *	Wegingsfactoren indexatie subsidies	Indexatie budgetsubsidies 2027 *
Factor prijs (%)	8,4	2,7	30	3,99
Factor loon (%)	5,7	3,2	70	0,75
Indexaties subsidies 2027				4,74

Tabel 1. Indexaties subsidies FUGR.

* De berekende percentages loon- en prijsindexaties 2027 voor de subsidies 2027 zijn exclusief de inhaalindexaties FUGR.

Overig

- De algemene uitkering voor 2027 wordt gebaseerd op de septembercirculaire 2026. In de algemene uitkering worden loon- en prijsontwikkelingen verwerkt op basis van de landelijke cijfers. In de meerjarenraming van de algemene uitkering voor de jaren 2027 t/m 2030 wordt uitgegaan van het systeem van lopende prijzen. Dit betekent dat er rekening wordt gehouden met de compensatie voor loon- en prijsstijgingen in de jaren 2027 t/m 2030.
- Voor de bijdrage aan de gemeenschappelijke regelingen wordt aangesloten bij de bijdrage uit de begrotingen 2027 van de gemeenschappelijke regelingen, na vaststelling van de begrotingswijzigingen.

Beleidsontwikkelingen

Onder beleidsontwikkelingen wordt verstaan een beschrijving van actuele veranderingen en inzichten die van invloed kunnen zijn op het gemeentelijke beleid, zoals ontwikkelingen in wet- en regelgeving, maatschappelijke trends en ontwikkelingen

Dit onderdeel in de kadernota heeft uitsluitend een beschrijvend karakter en dient ter duiding van de context waarbinnen de voorjaarsnota 2026 en de kadernota 2027 tot stand is gekomen.

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Participatie

Met ingang van 1 januari 2027 geldt de wettelijke verplichting om de participatieverordening uit te voeren (*wet Versterking participatie op decentraal niveau*). Dit gaat capaciteit vragen. Op dit moment is het nog niet duidelijk welke structurele gevolgen dit heeft, daarom wordt vooralsnog incidenteel budget aangevraagd voor de implementatie (in 2027 en 2028).

Dienstverlening

Dienstverlening in onze samenleving blijft in ontwikkeling: inwoners en ondernemers vragen steeds snellere en slimmere dienstverlening van ons. Er is sprake van een toenemende digitalisering en van landelijke standaarden (o.a. Common Ground, Wet digitale overheid, Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer). We hebben te maken met stijgende verwachtingen van inwoners en ondernemers rondom snelheid, transparantie en maatwerk en met complexere hulpvragen door maatschappelijke ontwikkelingen. Bovendien ligt er meer nadruk op inclusieve en begrijpelijke dienstverlening mede door de groei van onlinekanalen. Dit alles vraagt een actualisatie van de huidige visie op dienstverlening "Contact op Maat".

Burgerzaken

Het team Burgerzaken maakt een sterke transformatie door waarbij de eenvoudige zaken online gaan en het baliecontact complexer wordt. Inwoners hebben vaker complexe vragen die brede kennis en kunde vergen van de medewerkers. Daarnaast heeft Burgerzaken een steeds belangrijker rol in veiligheid en ondermijning gekregen. Zij bewaken via de Basisregistratie Personen (BRP) en de Burgerlijke Stand de 'papierentiteit' van de mens. Juiste registratie in de BRP is cruciaal. Via de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) kan het team patronen signaleren die duiden op malafide praktijken (arbeidsuitbuiting, mensenhandel of fraude met sociale zekerheid). Complexere taken vragen meer capaciteit én meer expertise. Bovendien maakt de combinatie van een krappe arbeidsmarkt en een exponentiële toename in complexiteit het vinden van gekwalificeerd personeel een enorme opgave. Daarbovenop komt de uitstroom die de komende drie jaar ontstaat als gevolg van het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Deze ontwikkelingen tezamen vragen dat we vooruit moeten kijken naar de vraagstukken van de toekomst. In 2026 inventariseren we wat nodig is om toekomstbestendig te blijven. In 2027 willen we daar verder uitvoering aan geven. Wat we nu al weten is dat opleiding en ontwikkeling en inzetten op doorstroom van groot belang zullen zijn.

Regionale samenwerking

Op gebied van regionale samenwerking wordt er in 2027 uitvoering gegeven aan het Pact van Westfriesland 2025-2035, aan de hand van het in 2026 vastgestelde uitvoeringsprogramma. Naast de projecten die al onder het vorige Pact gedraaid werden, zal er ook ingezet worden op nieuwe projecten, bijvoorbeeld rondom agri & food, aansluitend op het nieuwe speerpunt in het herijkte Pact van Westfriesland ten opzichte van het vorige. Daarnaast zal de in 2026 nieuw aangestelde regiogriffier werk maken van de doorontwikkeling van de regionale raadsledenbijeenkomsten en daarmee een sterkere positionering van gemeenteraden binnen het Pact van Westfriesland faciliteren. Ook worden de definitieve

documenten Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord en de Ruimtelijke Agenda Westfriesland begin 2027 opgeleverd. Hierin zijn de regionale ruimtelijke opgaven inzichtelijk gemaakt en zullen een leidraad vormen over hoe we op Westfries niveau en Noord-Holland Noord niveau de ruimte met elkaar goed inrichten en benutten.

Archief

Strategische ontwikkelingen

Het archief zoals we deze kennen in de papieren wereld verandert in Informatiebeheer waarbij het gehele proces van ontstaan van een document of dossier wordt ondersteund totdat het wordt vernietigd of overgebracht naar een e-depot. Informatiebeheer van de gemeente werkt in twee werelden:

1. Het papieren archief dat langzaam steeds minder wordt maar wel moet worden bewerkt en overgebracht.
2. De digitale wereld waar de informatiestroom steeds groter wordt en de informatie verspreid staat.

Deze werelden vragen beiden aandacht maar ook ieder hun eigen kennis en competenties. Het vakgebied staat ook niet stil zoals te zien is bij de ontwikkelingen rond Informatie. Dit vraagt om beleidskeuzes binnen Informatie en Informatiebeheer om de groeiende stroom aan informatie te kunnen beheren zonder informatieverlies.

Wetgeving

Per 1 januari 2027 treedt de nieuwe Archiefwet met Archiefbesluit en Archiefregeling in werking. Belangrijk binnen de nieuwe wet is:

1. om passende maatregelen te nemen om de informatie duurzaam digitaal toegankelijk te maken.
2. Dat de overbrengingstermijn van blijvend te bewaren archief verschuift van twintig naar tien jaar.

In de Wet Open Overheid (WOO) is een goede informatiehuishouding een randvoorwaarde om aan de WOO-verzoeken en informatievragen te voldoen. De behandeling van deze WOO verzoeken geeft inzicht in waar de informatiehuishouding niet op orde is en helpt om de passende maatregelen van de archiefwet te bepalen.

Maatschappelijke trends

Transparantie in de uitvoering van processen wordt steeds belangrijker door de WOO en de ontwikkelingen rond digitale dienstverlening. Daar moet Informatiebeheer in ondersteunen door het mogelijk te maken gedurende een proces documenten en processtappen vast te leggen in systemen. Inwoners en ondernemers kunnen dus steeds meer zelf informatie opzoeken omdat de gemeente dit actief openbaar maakt.

Programma 2 Ruimte

Veiligheid

Zorg & veiligheid

Het taakveld zorg & veiligheid wordt ingezet wanneer een regulier zorgtraject leidt tot onveiligheden voor een cliënt, de (directe) omgeving van een cliënt of de gemeenschap. Landelijke trends laten zien dat problematiek met jeugd uitbreidt, problematiek met personen met onbegrepen gedrag stijgt, radicalisering steeds vaker voorkomt en woonoverlast neemt merkbaar toe. Dit komt naar voren in rapporten zoals:

1. 'Groeiende vraag en langere trajecten'; stand van jeugdzorg;
2. 'Stijging overlast personen met verward gedrag houdt aan; jaarcijfers politie;
3. 'NCTV: toenemende online radicalisering van jongeren'.

Deze landelijke trends hebben direct invloed op de inzet van zorg & veiligheid. Dit vraagt constant een afweging in capaciteit om de aanpak van onveiligheid als gevolg van (sociale) problematiek óf te voorkomen, óf te beperken óf te beëindigen. Door in te zetten op (ad hoc) casuïstiek is weinig / geen capaciteit beschikbaar om preventieve acties / campagnes op te zetten. Dit vraagt in de komende tijd om een verdere uitwerking.

Bestuurlijk Interventie Team (BIT) West Friesland

Het BIT West Friesland voert geplande en ongeplande controles uit op onder andere ondermijnende activiteiten. Deze controles vinden intergemeentelijk plaats in West Friesland. Tot en met 2026 wordt het BIT gesubsidieerd door Provincie Noord Holland. Indien het BIT gecontinueerd wordt, vraagt dat een extra financiële inspanning van de deelnemende gemeenten. Eind 2026 wordt het BIT geëvalueerd en volgt hier, indien nodig, een voorstel voor.

Wegen

De wegen zijn onderzocht op de restlevensduur van de funderingen. Op basis van deze onderzoeken worden vervolgonderzoeken uitgezet om de vervangingsinvesteringen in kaart te brengen voor de lange termijn (5-10 jaar). Iedere twee jaar worden de wegen geïnspecteerd en op basis van deze inspectie wordt klein en grootonderhoud ingepland om het gewenste kwaliteitsniveau te handhaven (laatste inspectie is 2025). De ontwikkelingen en de impact van de netcongestie (energie verzwaring) en de glasvezelaanleg hebben veel invloed op de meerjarenplanning en uitvoering van het wegonderhoud. Door meer integraal en wijkgericht te werken zal Liander eerder bereid zijn onze planning te volgen.

Het toepassen van klimaatadaptatie en het machinaal straten van wegen brengt veel nieuwe innovaties en werkmethodes met zich mee, die invloed hebben op de kostprijs. De huidige GEO politieke ontwikkelingen kunnen op termijn ook invloed hebben op de algehele kostprijs van het wegonderhoud.

Verkeersmaatregelen

Op de kruising Kerspelweg / De Gouw is de afgelopen periode sprake van een toename van het aantal incidenten. In overleg met de politie, zijn daarom passende verkeersmaatregel besproken. De westzijde van De Gouw valt binnen de gemeente Drechterland de oostzijde binnen Stede Broec. Over maatregelen wordt eerst geparticipeerd met de stakeholders.

Kunstwerken

Ruimtelijke ontwikkelingen, zoals nieuwe woningbouw en herinrichtingen van de openbare ruimte, hebben invloed op de civiele kunstwerken. Het intensievere gebruik van civiele kunstwerken door veranderingen in mobiliteit, met name door elektrische voertuigen, vraagt aandacht. Daarnaast blijven de ruimtelijke kwaliteit en de kwaliteit van de leefomgeving van belang.

Om mee te gaan met deze ontwikkelingen, vragen de monitoring van de kunstwerken (jaarlijkse inspecties), preventieve maatregelen (klein en groot onderhoud) en de waarborging van beheerprocessen (documentatie) om prioriteit.

Waterwegen en baggeren

De ontwikkeling van het Groen Blauwe beleid en de Omgevingsvisie heeft ook invloed op ons water. Door de wens om te zorgen voor het behoud van groen, biodiversiteit en klimaatadaptatie willen we de komende jaren meer toe naar duurzame ontwikkelingen in het waterbeheer. Om te zorgen dat ons water voldoet aan de Kaderrichtlijn Water wordt het de komende jaren belangrijker om te investeren in natuurlijke oevers, drijvend groen, ruimte voor regenwater en verbindingen tussen natuurgebieden (hier speelt het water en de oever een belangrijke rol in). Zo wordt het bijvoorbeeld ook belangrijker om waterwegen verbonden te houden voor inheemse diersoorten door duikers en bruggen natuurinclusief in te richten.

Riolering

In de loop van 2026 wordt een nieuw Programma Stedelijk Water en Riolerings (PSWR) voorbereid. Dit wordt gedaan voor de looptijd 2028 - 2032. Besluitvorming kan naar verwachting begin 2027 plaatsvinden.

Duurzaamheid

De Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE)-middelen worden via het gemeentefonds door middel van een decentrale uitkering jaarlijks aan de gemeenten verstrekt. Voor de jaren 2027 t/m 2030 zijn deze middelen in de rijksbegroting opgenomen. Voor de jaren erna wordt door de Raad voor het openbaar Bestuur (ROB) onderzocht hoeveel middelen nodig zijn om het klimaat en duurzaamheidsprogramma uit te voeren. In 2027 tot 2030 wordt capaciteit ingehuurd voor het klimaatprogramma. Voor de Westfriese regionale samenwerking worden ook CDOKE-middelen ingezet.

Warmtetransitie

De Transitievisie Warmte van 2021 is aan vervanging toe en hiervoor wordt een Warmteprogramma opgesteld. Het Warmteprogramma is een verplicht beleidsprogramma waarin de gemeente vastlegt hoe en wanneer buurten en wijken overstappen van aardgas naar een duurzame warmtevoorziening. Het Warmteprogramma wordt opgenomen in het Omgevingsplan. Het kent een doorkijk van 10 jaar en wordt elke 5 jaar geactualiseerd. Voor de nieuwbouwwijk Silverwoud wordt onderzocht of de warmtelevering vanuit de te ontwikkelen Geothermiebron mogelijk is.

Opwek van energie

De gemeenteraad heeft in een motie uitgesproken dat de ontwikkeling van Small Modular Reactors (SMR), in het bijzonder het initiatief in Opmeer, nadrukkelijk gevolgd moet worden. Aanleiding hiervoor is de mogelijke impact van dergelijke energieontwikkelingen op de regio, onder meer op het gebied van ruimtelijke ordening, energievoorziening en maatschappelijke effecten. We nemen hierin een signalerende en monitorende rol en betrekken relevante ontwikkelingen bij onze eigen beleidsafwegingen.

Energiebesparing

Stede Broec werkt verder aan de verduurzaming van koopwoningen via de lokale aanpak van het Nationaal Isolatieprogramma. De aanpak richt zich op het verduurzamen van slecht geïsoleerde koopwoningen onder de NHG (Nationale Hypotheekgarantie) grens. De doelstelling van de eerste tranche is behaald en in 2026 werken we aan de isolatiedoelstellingen van de tweede tranche. Vanaf 2027 voeren we de derde tranche van het isolatieprogramma uit. Het programma wordt in zijn geheel gedekt vanuit de Specifieke Uitkering (SpUK) Lokale aanpak isolatie en is daarmee budgettair neutraal.

Energie infrastructuur

De groei van digitalisering, verduurzaming en elektrisch vervoer vraagt om een toekomstbestendige energie-infrastructuur, waarbij netcongestie kan worden opgelost door het aanleggen van kabels en leidingen en het bouwen van transformatorstations en onderstations. De gemeente pakt hierin de regie door ruimte te reserveren, vergunningen te versnellen en de programmering en afstemming

met TenneT en Liander stevig te organiseren, waaronder de realisatie van het nieuwe onderstation Lutjebroek. Daarnaast sturen we op slimmer netgebruik via flexibiliteit, opslag en energiehubs, ondersteund door duidelijke prioritering en tijdige datadeling. Dit combineren we met energieplanologie door vroegtijdig en integraal af te wegen zodat projecten tijdig kunnen aansluiten zonder gebiedsontwikkeling te belemmeren. In de periode 2027–2030 willen wij deze koers verder verankeren in een integraal energiesysteemkader dat richting geeft aan keuzes op project- en gebiedsniveau en de basis vormt voor een robuust en toekomstbestendig energiesysteem.

SMP Isolatieaanpak

Het soorten managementplan (SMP) beschermt beschermde gebouwgebonden diersoorten zoals huismussen, vleermuizen en gierzwaluwen. Toekomstige verbouwingen, renovatie en isolatiewerkzaamheden zullen onder de SMP vergunning vallen. Nadat de gemeente het soorten managementplan heeft opgeleverd, moet er daarom volgens het soorten managementplan gewerkt worden. Verbouwingen, renovaties en isolatiewerkzaamheden zullen voor initiatiefnemers eenvoudiger worden, omdat niet voor iedere ingreep een apart ecologisch onderzoek nodig is. Bovengenoemde ingrepen zullen vallen onder het SMP. Dit houdt een structureel capaciteitsvraagstuk in voor de gemeenten. Aanvragen zullen aan het SMP getoetst moeten worden en voor het werken met een SMP is ook een registratiesysteem voor natuurvergunningen nodig.

Bedrijvenaankpak

Verduurzamingsaanpak Bedrijven

In 2025 zijn we gestart met een gerichte verduurzamingsaanpak voor bedrijven in Stede Broec, met aandacht voor kostenbesparing, netcongestie en een toekomstbestendige lokale economie. Dit heeft al geleid tot concrete resultaten. Op bedrijventerreinen zijn 20 energiescans uitgevoerd en daarbuiten nog eens 15, met een gezamenlijke bespaarpotentie van circa 645 ton CO₂. Daarnaast zijn 6 grootverbruikers ondersteund met een uitgebreide energiescan in het kader van hun energiebesparingsplicht. In het winkelgebied zijn 17 ondernemers in het Streekhof actief begeleid bij energiebesparing. Ook hebben we ondernemers samengebracht via bijeenkomsten over warmte en netcongestie, en nemen bedrijven uit Stede Broec deel aan het onderzoek naar collectieve oplossingen op het onderstation Enkhuizen.

De komende jaren bouwen we hierop voort. We blijven bedrijven ondersteunen met energiescans, advies en begeleiding bij het uitvoeren van maatregelen, zowel op bedrijventerreinen als daarbuiten. Daarnaast organiseren we kennissessies over thema's waar bedrijven tegenaan lopen en stimuleren we samenwerking om netcapaciteit slimmer te benutten en lokaal opgewekte energie beter in te zetten.

Toezicht en handhaving voor Energiebesparingsplicht

In 2026 zal er een besluit genomen moeten worden over de inzet op de energiebesparingsplicht voor bedrijven. De afgelopen jaren hebben we ingezet op versneld toezicht en handhaving, waardoor een groot deel van de besparingsplichtige bedrijven is gecontroleerd. De keuze ligt voor om deze aanpak voort te zetten of na afronding af te schalen. Tegelijk verwachten we landelijke ontwikkelingen, zoals een nieuwe energiemaatregelenlijst en mogelijk nieuwe voorwaarden. Dit kan betekenen dat bedrijven opnieuw maatregelen moeten nemen en dat extra inzet vanuit de gemeente nodig is voor toezicht, handhaving en stimulering. De impact en kosten zijn voor nu nog niet duidelijk.

Klimaatadaptatie

In 2027 starten we met het uitvoeren van de uitvoeringsaanpak voor klimaatadaptatie. Deze wordt opgesteld op basis van de stresstest die in 2026 in regionaal verband wordt uitgevoerd. De stresstest brengt per gemeente in beeld in welke mate de gemeente kwetsbaar is voor wateroverlast, hitte, droogte en overstroming. De stresstest combineert informatie over mogelijke effecten van extreme weersituaties in de toekomst met gegevens over hoe gevoelig objecten en functies zijn voor deze effecten. Op basis daarvan wordt in beeld gebracht waar en wanneer welke knelpunten kunnen ontstaan. Dit gebeurt zowel voor de bebouwde omgeving als voor het landelijk gebied. De stresstest resulteert in overzicht van de

risico's, een adaptatiestrategie en een uitvoeringsaanpak voor de komende jaren. Landelijk geldt de afspraak dat gemeenten iedere zes jaar een dergelijke stresstest uitvoeren.

Afval

Het budget voor de afvalinzameling en –verwerking wordt geïndexeerd op basis van de gebruikelijke indexaties. In 2026 zal duidelijkheid komen over de landelijke verhoging van de CO2-heffing op restafval en de financiële gevolgen van de nieuwe vergoedingsstructuur voor PBD (plastic, blik en drankkartonnen). De ontwikkelingen worden meegenomen in het nieuw op te stellen beleidsplan (2028).

Erfgoed en monumenten

De erfgoednota en het bijbehorende uitvoeringsprogramma zijn vastgesteld. In de nota is beschreven wat in gemeente Stede Broec als erfgoed wordt gezien. Ook wordt genoemd welke actiepunten worden gerealiseerd. In het uitvoeringsprogramma wordt de realisatie van deze actiepunten beschreven, gekoppeld aan tijd, budget en ambtelijke capaciteit. Binnen Stede Broec wordt gewerkt aan de aanwijzing van De Kolk als beschermd dorpsgezicht en inbedding in het omgevingsplan. Ook wordt ondersteuning geboden aan monumenteigenaren en wordt gewerkt aan een digitale erfgoedregistratie. De komende tijd wordt gestart met de ontwikkeling van verschillende producten voor het inbedden van gebouwd erfgoed, landschap en archeologie in het omgevingsplan.

Woningbouwontwikkelingen

Woningbouwontwikkeling

Met de vaststelling van het Woonprogramma Stede Broec 2026-2030 hebben we onze lokale woningbouwkoers voor de komende jaren scherp neergezet. Om invulling te geven aan onze woningbouwopgave (mede voortkomend uit de regionale Woondeal 2.0 Regio Noord-Holland Noord), zetten we ons onverminderd in om de lopende en nieuwe woningbouwprojecten in onze gemeente proactief te faciliteren. Conform het Afwegingskader Wonen Westfriesland en ons nieuwe Woonprogramma streven we bij nieuwbouwplannen naar een stevig aandeel betaalbaarheid: minimaal 65% betaalbare woningen, waarvan 30% sociale huur. Deze hoge ambitie vergt een professionaliseringsslag van de ambtelijke organisatie, waardoor deze zowel kwalitatief als kwantitatief beter in staat is om deze woningbouwplannen projectmatig te faciliteren. Daarbij streven we ernaar om de faciliteringskosten van de organisatie zoveel mogelijk te verhalen op de projectontwikkelaar.

Volkshuisvesting

De landelijke overheid stuurt sterker op de woningbouwopgave middels de wet regie op de volkshuisvesting. Per 1 juli 2027 moet er, op Westfries niveau, een regionaal Volkshuisvestingsprogramma van kracht zijn. Dit betekent dat we als gemeente onze lokale ambities scherper moeten afstemmen met de regio en de provincie Noord-Holland.

Actualisatie Woondeals

Het proces voor de actualisatie van de Woondeals richting 2036 is gestart. Het Rijk en de Provincie Noord-Holland bepalen de kaders, waarna dit op gemeentelijk niveau wordt uitgewerkt.

Programma 3 Samenleving

Onderwijshuisvesting

Wet Planmatige Aanpak Onderwijshuisvesting

Op 15 april 2026 heeft de Tweede Kamer de Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting aangenomen. Met deze wet worden gemeenten verplicht om een integraal huisvestingsplan (IHP) vast te stellen voor vier jaar met een doorkijk van nog 12 jaar. Daarnaast worden gemeenten verplicht de investeringen die in het IHP zijn opgenomen voor de eerstvolgende vier jaar op te nemen in de meerjarenbegroting. Tenslotte wordt het begrip renovatie toegevoegd aan de voorzieningen in de huisvesting waar de gemeente voor verantwoordelijk is.

Voor de gemeentelijke bekostiging van onderwijshuisvesting heeft de voorgestelde wetswijziging gevolgen. In de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Stede Broec is renovatie nog geen voorziening. Met de Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting wordt renovatie wel een voorziening. Deze beleidsontwikkeling is al eens eerder opgenomen in de kadernota/voorjaarsnota.

De wet moet nog worden behandeld in de Eerste Kamer. De verwachting is dat dit kort na het zomerreces zal plaatsvinden.

Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB)

We zetten de volgende stap in de ontwikkeling van ons beleid voor Voor- en Vroegschoolse educatie (VVE) door een nieuwe subsidieregeling VVE op te stellen. Waar de financiering nu nog plaatsvindt via facturen achteraf, wordt in 2027 een subsidieregeling ingevoerd die beter aansluit bij de rol van de gemeente en de gewenste beleidsmatige sturing. Deze overgang biedt verschillende voordelen. Met subsidie kan de gemeente vooraf duidelijke voorwaarden stellen en daarmee gericht sturen op kwaliteit en bereik. Ook biedt dit kinderopvangaanbieders meer financiële zekerheid, waardoor zij hun aanbod en personele inzet stabiel kunnen organiseren. Daarnaast sluit de gekozen systematiek aan bij de werkwijze in de regio Westfriesland, waar veel van onze aanbieders ook actief zijn. De invoering van deze nieuwe systematiek kan op dit moment volledig worden gedekt vanuit de Specifieke Uitkering Onderwijsachterstandenbeleid.

Onderwijs

Inclusief onderwijs

Het Rijk streeft ernaar dat in 2035 de meeste scholen de overgang naar inclusief onderwijs hebben gemaakt. Dit betekent dat kinderen en jongeren met en zonder extra ondersteuningsbehoeften zoveel mogelijk samen naar een nabijgelegen school gaan, met passende ondersteuning binnen de school en dichtbij het kind. Dit vraagt om inzet van multidisciplinaire teams en nauwe samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulp en zorg. De beweging naar inclusief onderwijs is ingezet met de Werkagenda Route naar inclusief onderwijs 2035 en verder uitgewerkt in een landelijk beleidskader. De komende jaren wordt dit stapsgewijs verder uitgewerkt en wordt wet- en regelgeving aangepast om inclusief onderwijs beter uitvoerbaar te maken.

Integraal werken op IKEC de Zevensprong

De regionale pilot 'Integraal Werken' op IKEC de Zevensprong in Hoorn, gestart in september 2023, wordt eind 2026 geëvalueerd. In deze pilot is jeugdhulp binnen het onderwijs toegankelijk gemaakt voor alle leerlingen door middel van groepsgerichte financiering, in plaats van bekostiging per individueel kind. Deze werkwijze beoogt een doelmatiger inzet van ondersteuning, een snellere toegang tot passende hulp en een versterkte samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp. Op basis van de uitkomsten van de evaluatie wordt gezien op welke wijze en onder welke voorwaarden een eventueel vervolg kan worden gegeven aan deze werkwijze.

Preventieve mentale ondersteuning in het voortgezet onderwijs

De pilot Preventieve mentale ondersteuning in het voortgezet onderwijs, gestart in het schooljaar 2024–2025 op alle Westfriese middelbare scholen, wordt momenteel geëvalueerd. Binnen deze pilot werken scholen en gemeenten samen aan een samenhangend en preventief ondersteuningsaanbod gericht op het versterken van de mentale gezondheid van leerlingen en het voorkomen van zwaardere problematiek. De evaluatie richt zich op de effectiviteit, uitvoerbaarheid en samenwerking binnen deze aanpak. De eerste inzichten wijzen op meerwaarde van een structureel en integraal aanbod. Op basis van de uitkomsten van de evaluatie wordt bezien of, en zo ja op welke wijze, deze aanpak na afloop van de pilotperiode een vervolg kan krijgen (vanaf 2027).

Laaggeletterdheid

In 2026 wordt regionaal gewerkt aan de realisatie van het nieuwe beleidsplan 'Westfriese aanpak Laaggeletterdheid'. Deze gaat in per 1 januari 2027. Binnen het nieuwe beleid zal de gemeente een duidelijkere regierol krijgen. Daarnaast ontvangt de regio de komende jaren subsidie vanuit Regio Deal Noord-Holland Noord voor het plan 'Iedereen doet mee! Samen sterk in aanpak basisvaardigheden'. Met dit plan werken de komende vier jaar verschillende organisaties en gemeenten samen om inwoners met lage basisvaardigheden beter te bereiken en te ondersteunen.

Sportbevordering

In 2026 lopen zowel het Hoofdlijnen Sportakkoord II als de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) af. Het aflopen van deze landelijke regelingen brengt onzekerheid met zich mee over de continuïteit van projecten. Vooruitlopend op nieuwe landelijke kaders wordt in 2026 ingezet op het in kaart brengen van welke projecten lokaal kunnen worden voortgezet, afgebouwd of heringericht. Hierbij staat het borgen van een sterke sportieve en sociale basis centraal. De financiële gevolgen worden op dit moment nog niet benoemd. Deze worden, conform de planning, pas uitgewerkt en toegelicht in de begroting, wanneer er duidelijkheid is over landelijke kaders.

Sportaccommodaties

Haalbaarheidsonderzoek naar invulling Sportlandschap Stede Broec

Tennisvereniging Grootslag en handbalvereniging Excelsior 53 hebben in samenwerking met voetbalvereniging De Zouaven het initiatief genomen om verplaatsing naar het sportlandschap met een nieuwe gezamenlijke accommodatie op haalbaarheid te laten onderzoeken. Het initiatief sluit aan bij de ambities uit het door de gemeenteraad vastgestelde Masterplan Sport- en Recreatielandschap vastgesteld en biedt kansen voor samenwerking, synergie en toekomstbestendige sportvoorzieningen. Concreet wordt er door een projectgroep in gezamenlijkheid onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van een verplaatsing van tennis- en handbalvereniging naar sportpark De Kloet. Er wordt naar gestreefd om uiterlijk in het derde kwartaal 2027 het schetsontwerp en kostenraming af te ronden en dan een voorstel aan de gemeenteraad voor te leggen.

Cultuur

Kunst en Cultuur voor basisonderwijs en onderbouw voortgezet onderwijs

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap werkt aan vernieuwde kerndoelen voor kunst en cultuur. De verwachting is dat deze per 1 augustus 2027 in de wet worden opgenomen. Daarna is er een overgangsperiode van vier jaar waarin scholen de tijd krijgen om de nieuwe kerndoelen toe te passen. In deze periode mogen scholen zelf per leergebied kiezen of ze de oude of nieuwe kerndoelen toepassen.

Er staan drie domeinen centraal bij de conceptkerndoelen voor kunst en cultuur waarbij de nadruk ligt op het maken, waarnemen en meemaken van kunst en cultuur. Leerlingen komen in contact met verschillende vormen van kunst en cultuur en maken eigen werk. Ze praten en denken over kunst en leren over de context ervan. Ze leren niet alleen gevoelens en ervaringen uitdrukken met kunst, maar ook te reageren op wat er in de maatschappij gebeurt. Verder wordt het artistiek creatief en onderzoekend vermogen van de leerlingen gestimuleerd. Deze vaardigheden zijn ook in andere leergebieden essentieel.

Er zijn drie disciplines verplicht voor het onderwijs: muziek en beeldende vorming en een keuze uit theater, dans of fotografie/film.

Het is de intentie om gemeentelijk cultuurbeleid te ontwikkelen vanuit een bredere visie op de rol van kunst en cultuur in de gemeente in samenhang met de maatschappelijke opgaven vanuit het Sociaal Domein. Cultuureducatie en muziekonderwijs vormen daarin belangrijke onderdelen, naast thema's als participatie, sociale basis, talentontwikkeling, samenwerking en maatschappelijke ontwikkeling. De subsidieregeling voor cultuureducatie en muziekonderwijs wordt hierop aangepast.

Zorgplicht Bibliotheek

Er komt een zorgplicht voor gemeenten om te zorgen voor een volwaardige bibliotheek. Het kabinet wil dat iedereen toegang heeft tot informatie, kennis en ontmoeting via een bibliotheek in de eigen gemeente. Om dat te borgen wordt de Bibliotheekwet aangepast. De zorgplicht gaat gelden voor alle gemeenten.

De introductie van een zorgplicht voor bibliotheken is het sluitstuk van een ontwikkeling die al langer bezig is. Uit een eerdere evaluatie van de Bibliotheekwet bleek dat het aantal bibliotheken afnam. Veel wijken en dorpen hadden geen vestiging meer, of alleen een afhaalpunt voor boeken.

Bibliotheken hebben een brede maatschappelijke functie die verder gaat dan het uitlenen van boeken. Ze bieden toegang tot digitale informatie, cursussen en allerlei activiteiten. Bovendien zijn het plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Daarmee dragen bibliotheken bij aan een leven lang leren en aan de sociale samenhang binnen gemeenten.

Ter voorbereiding op de zorgplicht maken zes Westfriese gemeenten een meerjarenplan regionaal bibliotheekbeleid. Hoorn participeert hierin niet.

Mediawet

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is een wijziging van de Mediawet 2008 aan het voorbereiden met als doel de lokale publieke media-laag te versterken. De streefdatum voor inwerkingtreding van de gewijzigde Mediawet is 1 januari 2028. De twee belangrijkste wijzigingen voor gemeenten zijn de overgang van lokale omroepen naar streekomroepen, en het feit dat de bekostiging van de nieuwe streekomroepen niet meer via de gemeente zal lopen.

Sociale basis

De sociale basis in Stede Broec staat voor belangrijke veranderingen. Het aflopen van de Brede SPUK GALA en de onzekerheid over toekomstige rijksmiddelen vanuit zorg- en welzijnsakkoorden maken de structurele financiering van preventie en gezondheid minder voorspelbaar. Dit vraagt om scherpe keuzes binnen de beschikbare middelen.

De manier waarop inwoners deelnemen aan het verenigingsleven – waaronder sport-, kunst- en cultuurverenigingen – verandert. Betrokkenheid blijft belangrijk, maar is vaker flexibel en activiteitgericht. Zowel jeugd als senioren nemen op andere manieren deel, en verenigingen hebben ondersteuning nodig om hierop in te spelen en toegankelijk te blijven voor alle leeftijdsgroepen.

Ook onder senioren spelen thema's als eenzaamheid, vitaliteit en toegankelijk sport- en cultuuraanbod een steeds grotere rol. Sport, cultuur en andere ontmoetingsactiviteiten dragen bij aan gezondheid, sociale samenhang en het versterken van veerkracht.

Wonen met ondersteuning

Westfrieze Woonzorgpact (WFWZP)

Het Westfrieze Woonzorgpact (WFWZP) is een regionaal samenwerkingsverband van gemeenten, woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties en VGZ. Het is gericht op het versterken van wonen, welzijn en zorg voor ouderen in West-Friesland. De samenwerking speelt in op de dubbele vergrijzing, toenemende zorgcomplexiteit en de afnemende beschikbaarheid van zorgpersoneel. Het doel is om de komende tien jaar de zorg in Westfriesland bereikbaar en uitvoerbaar te houden.

Binnen het WFWZP worden gezamenlijke regionale programmalijnen ontwikkeld, waaronder het versterken van sociale netwerken (Zorgzame Buurten), het vergroten van gemeenschapskracht, het verbeteren van (in)formele ondersteuning (ZorgSamer), en de regionale woonopgave voor ouderen. Samen Thuis is een programmalijn die wonen, welzijn en zorg in en om bestaande seniorencomplexen verbindt. Zo wordt een ondersteunende woonomgeving gecreëerd, zodat kwetsbare ouderen langer zelfstandig kunnen blijven wonen. De rol van de gemeente bestaat uit het leveren van ambtelijke inzet, bestuurlijke deelname en het lokaal toepassen van regionale afspraken. De gemeente betaalt contributie voor de netwerkondersteuning en zorgt, waar nodig per project, voor lokale middelen of cofinanciering.

Hervormingsagenda Jeugd

Wetsvoorstel Reikwijdte Jeugd

Gemeenten worden verplicht een laagdrempelig lokaal team te organiseren en te zorgen voor een sterke sociaal-pedagogische basis. Dit wordt geregeld in het wetsvoorstel Reikwijdte Jeugdwet, dat onderdeel uitmaakt van de Hervormingsagenda Jeugd. Het wetsvoorstel wordt momenteel door het Rijk ontwikkeld. Het voorstel verduidelijkt welke jeugdhulp gemeenten wettelijk moeten bieden en versterkt hun sturingsmogelijkheden. Doel is jeugdhulp alleen in te zetten wanneer dat noodzakelijk is, deze zo licht en collectief mogelijk te organiseren en tijdig af te bouwen. Indien het wetsvoorstel Reikwijdte Jeugdwet wordt aangenomen, dient de gemeente hier uitvoering aan te geven.

Convenant Stevige Lokale Teams

Gemeenten, het Rijk en uitvoeringspartners in de jeugdzorg hebben in maart 2026 afspraken gemaakt om lokale teams in het sociaal domein te versterken. Het convenant Stevige Lokale Teams is gericht op het versterken en doorontwikkelen van lokale (wijk)teams tot een robuuste en deskundige toegang tot ondersteuning en zorg. Hierbij ligt de nadruk op het vroegtijdig, integraal en domeinoverstijgend oppakken van hulpvragen, met als doel zwaardere en meer specialistische inzet te voorkomen. Dit vraagt in de komende periode om verdere professionalisering van werkwijzen, deskundigheidsbevordering en intensivering van de samenwerking met ketenpartners. Uiterlijk eind 2028 dienen gemeenten te beschikken over lokale teams die hier aan voldoen.

Samenwerking met huisartsen

Huisartsen vormen een belangrijk toegangskanaal tot de jeugdhulp. In de Hervormingsagenda Jeugd is afgesproken dat gemeenten zich inzetten voor het versterken van de samenwerking tussen huisartsen en lokale teams.

De inzet is gericht op het terugdringen van verwijzingen naar de tweede lijn door vroegtijdige ondersteuning vanuit lokale teams en het versterken van preventieve interventies. Door verbeterde afstemming en samenwerking wordt beoogd inwoners tijdig, passend en zo licht mogelijk te ondersteunen, met een verschuiving naar het voorliggend veld en het lokale team.

Wet Verbetering beschikbaarheid Jeugdzorg

De Eerste Kamer heeft in oktober 2025 ingestemd met de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg, die per 1 januari 2026 in werking is getreden. Deze wet vormt een belangrijke stap in de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd.

Het doel van de wet is te waarborgen dat kwetsbare jeugdigen die (hoog)specialistische hulp nodig hebben, tijdig en passend ondersteuning ontvangen.

Voor gemeenten heeft deze wet de volgende consequenties:

- Verplichte regionale samenwerking binnen vastgestelde jeugdregio's;
- Verplichte regionale inkoop van aangewezen (hoog)specialistische jeugdhulp;
- Het opstellen van een gezamenlijke regiovisie op specialistische jeugdzorg;
- Het vastleggen van duidelijke governanceafspraken binnen de regio (besluitvorming, taken en verantwoordelijkheden).

Binnen de regio Westfriesland wordt in 2026 onderzocht welke verplichtingen uit deze wet voortvloeien en hoe hier regionaal invulling aan kan worden gegeven.

Noordje in Westfriesland

In 2023 heeft de regio zich gecommitteerd aan het regionale plan 'Noordje in Westfriesland'. Deze ambitie sluit aan bij de landelijke en regionale afbouw van residentiële zorg en is noodzakelijk om passende zorg voor kwetsbare jeugdigen te blijven bieden in een veilige omgeving, met optimale ontwikkelingskansen.

Onder dit plan vallen vier pilots:

- Kleinschalige woonvoorzieningen
- Pleegzorg
- Verklarende analyse
- Integraal gezinsteam

De pilots pleegzorg, verklarende analyse en Integraal gezinsteam eindigen dit jaar en zullen worden geëvalueerd. Op basis van de uitkomsten van deze evaluatie zal bij succes vervolg worden gegeven aan de implementatie.

Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming 2026–2031

Het Landelijk Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is een hervorming van de keten rond jeugdbescherming, huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel is een eenvoudiger en gezinsgerichte zorg- en veiligheidsketen, met het gezin centraal en een regierol voor het lokale team, dat samenwerkt met ketenpartners.

Na stagnatie in 2024 en 2025 is het handelingskader 'Werken aan Veiligheid' doorontwikkeld. Dit kader richt zich op vier pijlers: kennis van geweldspatronen, focus op veiligheid, een lerende grondhouding en balans in rechten. Het Toekomstscenario en het handelingskader zijn langjarige ontwikkeltrajecten.

De lokale opgaven worden opgepakt in samenhang met de Hervormingsagenda, met nadruk op versterking van lokale teams, met name op preventie en onveiligheid.

Uitvoeringsplan visie Sociaal domein

In december 2025 is de Visie sociaal domein vastgesteld. De visie geeft richting aan het maken van keuzes en beschrijft de strategische prioriteiten voor de komende tijd. Om de visie uit te voeren maken we een uitvoeringsplan. In dit plan staat welke doelen we willen bereiken en welke acties we daarvoor ondernemen. Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 wordt voor dit jaar een uitvoeringsplan opgesteld dat aansluit bij het beleid dat al is ingezet.

Minimabeleid

Oekraïne

Per 4 maart 2027 zullen Oekraïners onder de Participatiewet gaan vallen. Momenteel hebben zij een aparte verblijfstatus waardoor zij niet gelijk worden gesteld aan een Nederlander en daardoor geen aanspraak kunnen maken op voorzieningen vanuit de Participatiewet. Voorzieningen vanuit de Participatiewet zijn de algemene bijstand (uitkering voor levensonderhoud) en de bijzondere bijstand. Gezien de oorlog blijft voortduren heeft de regering besloten per 4 maart 2027 de Oekraïners een andere tijdelijke verblijfstatus te geven voor drie jaar. Dit gaat gevolgen hebben voor WerkSaam. Er zullen mogelijk meer uitkeringen worden verstrekt en er zullen mogelijk meer inwoners begeleiding van WerkSaam ontvangen. Ook kunnen er meer mensen aanspraak maken op de bijzondere bijstand en minima-regelingen. De financiële gevolgen zijn nog niet duidelijk. Ook is nog niet bekend of gemeenten hiervoor gecompenseerd gaan worden.

Zorgverzekering

Het eigen risico voor de zorgverzekering wordt naar verwachting verhoogd per 1 januari 2027. Dit kan gevolgen hebben voor de financiële situatie van onze inwoners en leiden tot zorgmijding. Deze ontwikkeling blijven we monitoren

Volksgezondheid

Lokale gezondheidsnota

De komende periode wordt gewerkt aan de lokale gezondheidsnota voor de periode 2027-2031. De gemeente wil voortbouwen op het bestaande gezondheidsbeleid en dit actualiseren in lijn met de landelijke ontwikkelingen. Eind 2025 is de landelijke nota gezondheidsbeleid 2025 – 2028 “samen werken aan gezondheid” vastgesteld. In deze nota worden de belangrijkste uitdagingen en prioriteiten op het gebied van volksgezondheid en preventie geschetst. Ontwikkelingen zoals vergrijzing, ongelijke kansen rondom gezondheid en veranderingen in leefstijl laten zien dat gezondheid blijvende aandacht vraagt en dat er een integrale aanpak noodzakelijk is.

De gemeente werkt al meerdere jaren actief aan de ontwikkeling en uitvoering van gezondheidsbeleid voor haar inwoners. Dit gebeurt op de bekende landelijke thema's, aangevuld met lokale accenten en programma's, zoals een actieve en gezonde leefstijl, middelengebruik, een gezonde leefomgeving en het AED-beleid. Met de nieuwe gezondheidsnota wil de gemeente deze bestaande inzet verder versterken en samenbrengen in één samenhangend beleidskader.

Zorg- en welzijnsakkoorden

De incidentele middelen voortvloeiend uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA) lopen af in 2026. Aanvullend op de bestaande IZA- (en deels GALA-) afspraken zijn er afspraken gemaakt binnen het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA). Tevens is extra aandacht voor ouderen urgent vanwege de demografische ontwikkelingen. Er komen meer ouderen terwijl het aantal zorgverleners niet evenredig toeneemt. Het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO) heeft in de periode 2025-2028 een focus op het terugdringen van het arbeidsmarkttekort en het toegankelijk laten blijven van de ouderen zorg. Onzekerheid over toekomstige rijksmiddelen vanuit zorg- en welzijnsakkoorden maken de structurele financiering van preventie en gezondheid minder voorspelbaar.

De gemeenten in Noord-Holland Noord werken samen met zorgaanbieders, zorgverzekeraars, welzijnspartners en inwoners binnen Noord-Holland Noord Gezond (NHNG) aan een zorgsysteem dat ook in de toekomst goed blijft functioneren. Het uitgangspunt is dat zorg en ondersteuning voor inwoners toegankelijk, betaalbaar en van goede kwaliteit blijven. Deze samenwerking is nodig omdat de vraag naar zorg toeneemt, terwijl het aantal beschikbare zorgmedewerkers onder druk staat. Richting 2032 wordt in de regio een tekort verwacht van circa 7.300 FTE. Binnen NHNG is daarom een gezamenlijke beweging ingezet waarbij niet alleen wordt gekeken naar het behandelen van ziekte, maar juist naar het versterken van gezondheid, welzijn en veerkracht. Dit gebeurt door zorg, welzijn en het sociaal domein beter met elkaar te verbinden. Het Integraal Zorgakkoord sluit aan op deze samenwerking en biedt de kaders voor de regionale aanpak, die is uitgewerkt in het Transformatieplan NHNG 2025-2027. Met dit plan wordt beoogd om ook op de lange termijn passende zorg en ondersteuning voor alle inwoners te kunnen waarborgen.

Bezuinigingen GGD Hollands Noorden

De bezuinigingen zullen effect hebben op het beschikbare aanbod richting de inwoners, zoals het afschaffen van het laagdrempelig opvoedspreekuur. Er wordt de aankomende tijd gemonitord welke impact deze bezuinigingen teweegbrengen.

Voorjaarsnota 2026

Voorjaarsnota 2026

(x € 1.000)

Omschrijving	2026		2027		2028		2029		2030	
<i>Incidenteel of Structureel</i>	<i>I</i>	<i>S</i>	<i>I</i>	<i>S</i>	<i>I</i>	<i>S</i>	<i>I</i>	<i>S</i>	<i>I</i>	<i>S</i>
Programma 1 Bestuur en dienstverlening										
Lasten:										
Aanbesteding raadsinformatiesysteem	-115									
Onvoorzien		-10		-10		-10		-10		-10
Baten:										
Algemene uitkering decembercirculaire 2025	43	2		2		2		2		2
Hondenbelasting		35		35		35		35		35
Programma 2 Ruimte										
Budgettair neutraal :										
Groot onderhoud	-450		-425		-425					
Reserve onderhoud groenvoorzieningen (dekking groot onderhoud)	450		425		425					
Plankosten budgettair neutraal uitgaven	-260		-260		-205		-140		-150	
Plankosten budgettair neutraal inkomsten	260		260		205		140		150	
Herstel groen	-50									
Reserve ondergrondse leidingen	50									
Subsidie baanverlichting atletiekvereniging	-13									
Reserve klimaat en duurzaamheid	13									
Herstel ingravingen	-56									
Reserve glasvezel	56									
Inhuur Beheer High Voltage (HV) Stations	-15									
Reserve ondergrondse leidingen	15									
Inhuur KPN Glaspoort	-51									
Reserve ondergrondse leidingen	51									
Herstel openbare Ruimte na 1 jaar garantie	-70									
Reserve ondergrondse leidingen	70									
CO2 heffing	-30		-30		-30		-30		-30	
CO2 heffing (dekking vanuit afvalstoffenheffing)	30		30		30		30		30	
Programma Landelijk gebied	-20									
Programma Landelijk gebied (dekking omgevingsfonds)	20									
Gebiedsontwikkeling										
Sportlandschap verwerving gronden	-25									
Sportlandschap haalbaarheidsonderzoek	-125									
Ontwikkeling Molensloot-Zuid	-17									
Dekking posten gebiedsontwikkeling: Reserve grondbedrijf	167									
Herontwikkeling Industrieweg 35c	-48									
Dekking door middel van onttrekking uit de algemene reserve	48									
Lasten:										
Indexatie kosten nazorg ex-gedetineerden	-12		-12		-12		-12		-12	
Risicobeheersing VRNHN	-6		-12		-15		-18		-20	
Afkoop beheer en nazorg vuilstort Westwoud	-18		-18		-18		-18		-18	

Reserves programma 2 Ruimte

Zie kopje "Budgettair neutraal"

Programma 3 Samenleving**Budgettair neutraal :**

Onderwijs Achterstanden Beleid	-895
Onderwijs Achterstanden Beleid	895
SPUK Inburgering	-342
SPUK Inburgering	342
Brede Specifieke uitkering-regeling	-43
Brede Specifieke uitkering-regeling	43

Lasten:

Haalbaarheidsstudie Gideonschool/t Palet	-15								
Informatiepunten Digitale Overheid	-23								
Vormings- en ontwikkelingswerk		7	7	7	7	7	7	7	7
Streekomroep	-16								
Hervormingsagenda jeugd	-15								
Participatiewet in balans	-12								
Rijksbijdrage sociale infrastructuur		-36	-39	-41	-44	-47	-47	-47	-47
Gegevensuitwisseling inburgeringsketen	-13								
Uitvoeringskosten inburgering		-17	-17	-17	-17	-17	-17	-17	-17
Integrale suïcidepreventie		-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10
Cliëntgebonden kosten Jeugd en WMO	-805								
Subsidie versterking eerste lijnszorg	210								
Wonen met ondersteuning		75	75	75	75	75	75	75	75

Baten:

Zie kopje "Budgettair neutraal"

Saldo mutaties

-761	10	0	1	0	-5	0	-10	0	-15
nadeel	voordelig	nadeel	voordelig	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Griffie

Aanbesteding Raadsinformatiesysteem (2026 €115.000 incidenteel nadeel)

Eind 2024 is de aanbesteding voor een nieuw raadsinformatiesysteem (RIS) opgestart. Na het doorlopen beoordelingsproces is volgens de Aanbestedingswet de procedure afgerond via een definitieve gunning eind 2025. De structurele kosten passen in het daarvoor toegekende budget. Voor de incidentele kosten is er geen dekking in de begroting en daarvoor is een budget nodig van € 115.000. In dit bedrag zijn de kosten voor de implementatie en de migratie opgenomen.

Financiën

Post onvoorzien (2026 e.v. € 10.000 structureel nadeel)

In begroting 2026 is de post onvoorzien niet opgenomen, echter volgens het BBV is deze wel verplicht om op te nemen in de gemeentebegroting.

Algemene uitkering (2026 € 43.000 incidenteel voordeel/ 2026-2030 € 2.000 structureel voordeel)

De financiële gevolgen van de decembercirculaire 2025 van het Rijk, zijn onderdeel van de Voorjaarsnota 2026.

Het structureel voordeel algemene middelen vanaf 2026 betreft een marginale correctie op een aantal rekeneenheden van de algemene uitkering.

Het incidenteel voordeel in 2026 is een eenmalige bijstelling van de uitkeringsfactor (€ 36.000). Daarnaast zijn de nog beschikbare middelen uit het budget 2026 voor de Capaciteit Decentrale Overheden Klimaat en Energie (CDOKE) conform de verdeelsleutel over alle gemeenten verdeeld. Voor gemeente Stede Broec gaat het om een bedrag van € 7.000.

Belastingen

Hondenbelasting (2026 €35.000 structureel voordeel)

Uit de jaarstukken 2025 is gebleken dat de opbrengsten structureel hoger zijn dan in de begroting 2026 is geraamd. In de voorjaarsnota 2026 wordt nu een structurele bijstelling gedaan.

Facilitair

De schoonmaakaanbesteding voor diverse locaties binnen gemeenten Enkhuizen, Drechterland en Stede Broec wordt, conform het inkoop- en aanbestedingsbeleid, medio 2026 uitgevoerd. De nieuwe tarieven die gelden van de winnende opdrachtnemer hebben wellicht budgettaire consequenties voor huisvesting. In de begroting 2027 worden deze mogelijke consequenties meegenomen.

Programma 2 Ruimte

Veiligheid

Indexatie kosten nazorg ex gedetineerden (2026 € 12.000, incidenteel nadeel)

De nazorg voor ex-gedetineerden vindt regionaal plaats. Iedere gemeente draagt hier financieel aan bij. Sinds 2021 heeft geen indexatie plaatsgevonden van deze kosten. In 2026 worden de kosten geïndexeerd. Dit vraagt een extra financiële bijdrage. In 2026 worden scenario's uitgewerkt voor de inrichting van de nazorg van ex-gedetineerden. Hiervoor volgt in 2026 een voorstel.

Wegen

Herstellen van ingravingen (2026 € 56.000, budgettair neutraal)

De kosten voor het herstellen van ingravingen kunnen worden gedekt uit de reserve glasvezel.

Openbaar groen

Onderhoud groenvoorziening (2026 € 450.000 en 2027 € 425.000 per jaar, budgettair neutraal)

In 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met de het instellen van de bestemmingsreserve onderhoud groenvoorziening ter waarde van 1.3 miljoen. In 2026 voeren we reconstructies uit aan het openbaar groen en vragen een onttrekking van €450.000 uit deze bestemmingsreserve. Vanaf het tweede kwartaal wordt gestart met het groot onderhoud en het wijkgericht vervangen van openbaar groen (beplanting), op basis van een inventarisatie en urgentiebepaling, om een kwaliteitsslag te realiseren. Het bedrag van € 1,3 miljoen dat door de raad beschikbaar is gesteld, is opgenomen in het groot onderhoudsplan. In de voorjaarsnota vragen wij om € 450.000 te onttrekken uit deze reserve ten behoeve van het groot onderhoud. In 2027 en 2028 worden de resterende bedragen evenredig aangevraagd, te weten € 425.000 per jaar.

Graafwerkzaamheden openbaar groen (2026 € 50.000, budgettair neutraal)

Naar aanleiding van graafwerkzaamheden ten behoeve van kabels en leidingen is er schade ontstaan aan het openbaar groen. Vanuit de reserve ondergrondse leidingen wordt in 2026 € 50.000 onttrokken om beschadigd groen te vervangen.

Warmtetransitie

Subsidie atletiekvereniging, baanverlichting (2026 € 12.500, budgettair neutraal)

In het kader van verduurzaming een eenmalige subsidie te verlenen voor het vervangen van de baanverlichting van de atletiekvereniging naar LED verlichting. De gemeente heeft een subsidieregeling voor het verduurzamen van gebouwen met een maatschappelijke functie, waar in de jaren 2024 en 2025 overschotten waren die naar de reserve duurzaamheid zijn gevloeid. Omdat de baanverlichting geen gebouw betreft kan de vereniging hiervoor geen aanspraak maken op de subsidie. De kosten voor het verduurzamen van de baanverlichting (€12.500) te dekken uit de egalisatie reserve duurzaamheid.

Afval

CO2-heffing HVC (2026 e.v. € 30.000, budgettair neutraal)

In de afgelopen maanden is duidelijk geworden dat de CO2-heffing over het lopende belastingjaar hoger zal uitpakken dan in de begroting is geraamd. HVC heeft aangegeven deze toename door te rekenen aan de gemeente. Verwachte kosten voor 2026 zijn € 30.000. Verwachting is dat deze kosten in de aankomende jaren zullen stijgen. De afvalstoffenheffing dienst als dekking voor deze kostenstijging.

Afkoop Westwoud (2026, € 18.123, structureel nadeel)

In februari 2026 hebben de in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Afvalbeheer Westfriesland (ABWF) deelnemende gemeenten positieve zienswijzen afgegeven op het afkoopvoorstel van Bodemzorg inzake de 30 jarige overdracht van het beheer en de nazorg van de voormalige vuilstort te Westwoud. Naar verwachting vindt de overdracht plaats per 1 januari 2027. De kosten worden op basis van de meest recente bevolkingscijfers verdeeld over de deelnemende gemeenten.

Ruimtelijke ontwikkeling

Programma Landelijk Gebied (€ 20.000 budgettair neutraal)

De raden van de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland hebben ingestemd met het vaststellen van de Omgevingsvisie SED. In deze omgevingsvisie staat dat we een Programma Landelijk Gebied (hierna: het Programma) op gaan stellen om te bepalen hoe we de uitgangspunten van de omgevingsvisie gaan vertalen in speerpunten van beleid.

Het Programma Landelijk Gebied geeft niet alleen invulling aan de omgevingsvisie. Met dit Programma gaan we ook concreet en lokaal aangeven hoe we gaan bijdragen aan de globale uitgangspunten en doelen die in de regionale plandocumenten zijn gesteld, zoals het Pact van Westfriesland, de Regionale Mobiliteitsvisie, het Energiesysteem Actieplan en de omgevingsvisie van de Provincie Noord-Holland.

Met dit voorstel kunnen we in 2026 vorm en inhoud gaan geven aan het programma Landelijk Gebied.

Gebiedsontwikkeling

Gebiedsontwikkeling budgettair neutrale uitgaven (2026 en 2027- € 260.000 per jaar/2028- € 205.000/2029-€ 140.000/2030- € 150.000, structureel)

Voor de gebiedsontwikkelingen zijn de plankosten en bijbehorende inkomsten uit anterieure overeenkomsten meerjarig in beeld gebracht. Hieruit blijkt dat een deel van de plannen kostendekkend is, doordat de gemeentelijke kosten volledig worden verhaald op initiatiefnemers. Tegelijkertijd is er een aantal plannen waarbij geen volledige kostendekking plaatsvindt. Deze plannen leiden tot een financiële ruimte-vraag binnen de begroting. De totale financiële impact bestaat daarmee uit een combinatie van budgettair-neutrale plannen en plannen die een beroep doen op de financiële ruimte of de reserve grondbedrijf. Deze ruimte-vraag wordt betrokken bij de integrale afweging in deze Voorjaarsnota.

Het uitgangspunt blijft dat kosten zoveel mogelijk worden verhaald. Afwijkingen hiervan kunnen voorkomen, bijvoorbeeld als gevolg van beleidskeuzes, de rol van de gemeente in een ontwikkeling of beperkte mogelijkheden tot kostenverhaal.

Sportlandschap verwerving gronden (2026 € 25.000, budgettair neutraal)

Ter realisatie van het gewenste Sport- en recreatielandschap Middengebied Zuidwest Stede Broec heeft de gemeente in 2021 het plangebied aangewezen in het kader van de Wet voorkeursrecht gemeenten (WvG). Begin 2026 zijn gronden belast met een voorkeursrecht aangeboden aan de gemeente. Het college heeft de eigenaar laten weten in beginsel bereid te zijn om de aangeboden percelen onder nader overeen te komen voorwaarden te kopen. De onderhandeling en op te stellen taxaties worden uitgevoerd met behulp van een extern bureau. We stellen voor de kosten te dekken door de Reserve Grondbedrijf.

Sportlandschap haalbaarheidsonderzoek verplaatsing tennis- en handbalvereniging (2026 € 125.000, budgettair neutraal)

In 2023 heeft de gemeente Stede Broec het Masterplan 'sport- en recreatielandschap Stede Broec'. Het doel van dit masterplan is om een (gezamenlijk) ruimtelijke perspectief te schetsen voor het toekomstige Sportlandschap. Eind 2025 is een verzoek tot verplaatsing van de huidige tennis- & handbalvereniging in behandeling genomen. Na de vaststelling van het gezamenlijke programma van eisen wordt het haalbaarheidsonderzoek verplaatsing verder uitgewerkt en de noodzakelijke onderzoeken uitgevoerd. Voor het opstellen van het ontwerp, uitvoeren van de onderzoeken en opstellen van een kostenraming is inhuur van een extern bureau nodig. We stellen voor de kosten te dekken door de Reserve Grondbedrijf.

Herontwikkeling Industrieweg 35c, Grootebroek (2026 € 48.000, budgettair neutraal)

In 2024 heeft de gemeenteraad een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de herontwikkeling van het politiebureau aan de Industrieweg 35c. Van dit bedrag is € 48.000 niet besteed. Doordat het project tijdelijk heeft stilgelegen, is dit resterende bedrag vrijgefallen in het jaarresultaat van 2024 en daardoor niet opnieuw opgenomen in de begroting voor 2025. Via de Voorjaarsnota wordt voorgesteld om het resterende bedrag van € 48.000 opnieuw beschikbaar te stellen, zodat het project kan worden voortgezet.

Ontwikkeling Molensloot Zuid (2026 € 17.000, budgettair neutraal)

Het woningbouwproject van ontwikkelaar BPD staat reeds langere tijd op de gemeentelijke lijst van gewenste woningbouwprojecten. Door eerdere prioritering en het naar voren halen van het project Silverwoud is de aandacht voor dit project tijdelijk naar de achtergrond verschoven. In het lopende jaar is het project opnieuw opgepakt.

In de eerste fase zal worden onderzocht welke ontsluitingsvariant ruimtelijk, verkeerskundig en maatschappelijk mogelijk en acceptabel is. De uitkomst van dit onderzoek is bepalend voor de haalbaarheid van het project. Indien een passende oplossing voor de ontsluiting kan worden gevonden, wordt voorgesteld een intentieovereenkomst aan te gaan met de ontwikkelaar. In deze overeenkomst worden onder andere afspraken vastgelegd over de vergoeding van de door de gemeente gemaakte-, en de te maken ambtelijke kosten.

Voor de huidige fase is het noodzakelijk om budget beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van verkennende onderzoeken en het voeren van ambtelijk overleg met de initiatiefnemer. Voorgesteld wordt om de hiermee gemoeide kosten te dekken uit de Reserve Grondbedrijf.

Vergunningen, toezicht & handhaving

Risicobeheersing VRNHN (2026- € 6.000/2027-€ 12.000/2028-€ 15.000/2029-€ 18.000/2030- € 20.000, structureel, nadeel)

De Dienstverleningsovereenkomst met de veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN) over de niet-wettelijke brandweertaken in het kader van risicobeheersing liep af in 2025 en moest worden verlengd. De begroting voor de komende jaren liep niet gelijk op met de kosten voortkomend uit de verlenging en moet worden bijgesteld.

Kabels en leidingen

Trent / Alliander Glasvezel tbv beheer High Voltage (HV) Stations (2026 € 15.000, incidenteel, budgettair neutraal)

Alliander heeft de opdracht aan firma TRENT gegeven om een glasvezelverdeling aan te leggen. Deze glasvezelverbinding is bedoeld om het nieuwe, geplande 50KV Hoogspanning station op de voetakkers – Lutjebroek afstand te monitoren / beheren. Alliander geeft aan om de kosten om werkvoorbereiding en toezicht te kunnen houden voor hun rekening te nemen. Voor de externe inhuur (toezicht en werkvoorbereiding) hebben we een vergoeding gevraagd van € 15.000 bij de netbeheerder welk ook is geaccordeerd.

KPN Glaspoort (2026 € 51.000, incidenteel, budgettair neutraal)

Glaspoort is sinds juni 2025 bezig om glasvezel aan te leggen in heel Stede Broec. De werkzaamheden zouden in juni 2026 gereed zijn. Glaspoort loopt met de civiele werkzaamheden 3 a 4 maanden uit. De afspraak met Glaspoort is dat bij het uitlopen van de werkzaamheden na 1 jaar, de SED de externe inhuur (werkvoorbereiding en toezicht) 1 op 1 kan doorbelasten. Voor de dit toezicht en de werkvoorbereiding is voor de periode van 22 juni tot eind september een raming van € 51.000 gecalculeerd en dit zal maandelijks worden gefactureerd.

Herstel openbare Ruimte na 1 jaar garantie (2026 € 70.000, incidenteel, budgettair neutraal)

Voor een aantal grote projecten is de 1 jaar garantie verlopen. De raming voor het herstel en inboet materialen bedraagt €70.000.

Voorgesteld wordt om bovenstaande aanvragen te bekostigen vanuit de reserve Ondergrondse Leidingen.

Programma 3 Samenleving

Onderwijshuisvesting

Haalbaarheidsstudie Gideonschool/'t Palet (2026 € 15.000 incidenteel nadeel)

De gemeenteraad heeft in oktober 2023 het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2024-2039 vastgesteld. In de faseringsparagraaf is opgenomen dat Gideonschool en SBO 't Palet in tijdvak 2024-2028 worden voorzien in nieuwe huisvesting. Zoals in het IHP vastgesteld bestaat de koppelkans met de ontwikkeling van MFA Plan Zuid: Indien op termijn gebruik gemaakt kan worden van de leegstaande schoolgebouwen De Molenwiek en De Wendel als tijdelijke huisvesting voor de leerlingen van Gideonschool en 't Palet, zou dit een forse besparing opleveren. Dit is mogelijk als de bouwprojecten MFA Plan Zuid en Gideonschool/'t Palet als een carousel-beweging na elkaar gepland worden. De bevoegde gezagen van de Gideonschool en 't Palet hebben een voorziening aangevraagd in het kader van het huisvestingsprogramma 2027. Hiermee wordt formeel een start gemaakt met de initiatief- en definitiefase. Een haalbaarheidsonderzoek is nodig om af te wegen welke vervangende schoolvoorziening voor Gideonschool/'t Palet haalbaar, doelmatig en wenselijk is. In het Integraal Huisvestingsplan 2023 is nog geen richtinggevend bouwplan vastgelegd. Een haalbaarheidsonderzoek zal hier het noodzakelijk afwegingskader voor bieden. Daarnaast zal een haalbaarheidsonderzoek een indicatieve investeringssom opleveren. Dit is noodzakelijk voor het vaststellen van de hoogte van het bouwvoorbereidingsbudget. Hiermee kan het bouwproces doorgang vinden. Het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie behoort tot de verantwoordelijkheden van de gemeente. Van de benodigde € 30.000,- kan €15.000,- worden opgevangen uit bestaand budget.

Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB)

Onderwijsachterstanden beleid (2026 € 895.000 incidenteel budgettair neutraal)

We ontvangen een specifieke uitkering ten behoeve van de onderwijsachterstanden. Dit betreft een budgettair neutrale wijziging. Een groot deel van het budget wordt uitgegeven aan voorschoolse educatie. De gemeente is wettelijk verplicht om te zorgen voor voldoende én kwalitatief aanbod van voorschoolse educatie. Kinderen met een (risico op een) taalachterstand krijgen op het consultatiebureau een VVE (voor- en voerschoolse educatie)-indicatie. Kinderen met een VVE-indicatie kunnen 16 uur voorschoolse educatie ontvangen op de kinderopvang. Voorschoolse educatie is een speciaal educatief programma voor peuters van ongeveer 2,5 tot 4 jaar, bedoeld om spelenderwijs de ontwikkeling te stimuleren en (taal)achterstanden te voorkomen of in te halen. Naast voorschoolse educatie, worden andere projecten bekostigd uit dit budget, zoals het project Woordenschat, waar een logopediste op school in kleine groepjes aan de slag gaat met woordenschat, het voorschools maatschappelijk werk en de VVE-coördinator, welke zijn belegd bij Ons Stede Broec, de Voorleesexpress van het Vrijwilligerspunt en indicering op het consultatiebureau. Daarnaast wordt een deel van de pilot Versterking eerste lijn uit het OAB-budget bekostigd.

Cultuur

Informatiepunten Digitale Overheid (2026 e.v. € 23.000 incidenteel nadeel) De middelen voor de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) zitten vanaf 2026 in de algemene uitkering. Daarvoor werden de IDO-gelden via een specifieke uitkering aan de gemeenten verstrekt. Hoewel geen wettelijke bestedingsplicht bestaat, volgt uit landelijke afspraken met Rijk, VNG en het bibliotheekstelsel dat gemeenten de ondersteuning bij digitale overheidszaken structureel borgen. Momenteel is dit belegd bij de stichting Westfriese bibliotheken. In afwachting van het vaststellen van een nieuw convenant met de stichting en de invoering van de zorgplicht is het beschikbaar stellen van de middelen voor het IDO nodig voor voortzetting van bestaand beleid en uitvoering.

Vormings- en ontwikkelingswerk (2026 e.v. € 7.000 structureel voordeel)

In de begroting is een budget opgenomen voor overige aankopen binnen het budget Vormings- en ontwikkelingswerk. Dit budget kan afgeraamd worden, omdat er geen overige aankopen worden gedaan op dit budget.

Streekomroep (2026 € 16.000 incidenteel nadeel)

Op 18 december 2025 is de motie Streekomroep aangenomen. Hierin wordt verzocht om een eenmalige tegemoetkoming van € 7.760 voor 2025 te verstrekken aan Streekomroep West-Friesland. Daarnaast wordt verzocht om voor het jaar 2026 de gevraagde bijdrage van € 7.760 toe te kennen, waarbij de Streekomroep in de loop van 2026 een volledig en actueel meerjarenplan 2026–2028 oplevert. De besluitvorming over financiering vanaf 2027 is uitgesteld tot na de landelijke bekendmaking in juni 2026 en wordt gebaseerd op het definitieve landelijke financiële kader, het door de Streekomroep op te leveren meerjarenplan en de realistische potentie van externe inkomsten.

Welzijn

Subsidie versterken eerstelijnszorg (2026 € 210.000 incidenteel voordeel)

Met de gelden voor Versterken Eerste Lijn wordt ingezet op een gerichte preventieve benadering, door vroegtijdig te signaleren en inwoners laagdrempelig hulp te bieden. Doel is om het aantal verwijzingen naar de tweedelijns hulp te verminderen. Dit wordt onder andere gedaan door voorbereiding van het wijkteam met extra schoolmaatschappelijk werk. Incidenteel kunnen we een deel van de subsidie Versterken Eerste Lijn dekken uit het budget voor Onderwijs Achterstanden Beleid. Het budget voor de subsidie kan daarom dit jaar incidenteel naar beneden worden bijgesteld.

Wonen met ondersteuning

Beschermd wonen (2026 e.v. € 75.000 structureel voordeel)

Dit budget werd gebruikt ter dekking van de Pilot Versterken Eerste Lijn. In de raadsvergadering van december 2025 heeft de raad besloten om de middelen structureel op te nemen in de begroting. Om die reden is dit bedrag niet meer nodig om de kosten te dekken.

Hervormingsagenda Jeugd

Hervormingsagenda (2026 € 15.000 incidenteel nadeel)

In 2023 heeft de regio zich gecommitteerd aan het regionale plan 'Noordje in Westfriesland', waarin de realisatie van kleinschalige woonvoorzieningen bestuurlijk is vastgesteld. Deze ambitie sluit aan bij de landelijke en regionale afbouw van residentiële zorg en is noodzakelijk om passende zorg voor kwetsbare jeugdigen te blijven bieden. Met de realisatie van drie kleinschalige woonvoorzieningen wordt beoogd te waarborgen dat jeugdigen in de regio Westfriesland tijdig toegang hebben tot kwalitatief goede en passende zorg, in een veilige omgeving en met optimale ontwikkelingskansen. Door de omvang en financiële impact is het noodzakelijk een rechtmatige regionale inkoopprocedure te doorlopen. Voor de uitvoering van deze aanbestedingsprocedure is een regionale projectleider Inkoop Kleinschalige Woonvoorzieningen nodig.

Minimabeleid

Participatiewet in balans (2026 € 12.000 incidenteel nadeel)

De Participatiewet in balans is per 1 januari 2026 ingegaan. De wijzigingen worden gefaseerd over drie jaar doorgevoerd. Het Rijk heeft extra middelen beschikbaar gesteld voor de implementatie van de wetwijzigingen. Gezien de wijzigingen voornamelijk zien op de algemene bijstand wordt het budget 1 op 1 overgemaakt naar WerkSaam.

Rijksbijdrage sociale infrastructuur (2026 € 36.000 / 2027 € 39.000/2028 € 41.000 / € 2029 € 44.000 / 2030 € 47.000 structureel nadeel)

Het Rijk heeft extra middelen beschikbaar gesteld om op termijn extra werkplekken te faciliteren via sociaal ontwikkelbedrijven. Deze middelen worden 1 op 1 overgedragen aan WerkSaam Westfriesland. Een sociaal ontwikkelbedrijf, in ons geval WerkSaam, richt zich op het aan het werk helpen en houden van

mensen met een arbeidsbeperking die niet direct bij reguliere werkgevers aan het werk kunnen. Daarnaast begeleiden zij ook steeds meer mensen uit deze groep naar reguliere banen.

Statushouders

Gegevensuitwisseling inburgeringsketen (2026 € 13.000 incidenteel nadeel)

Dit bedrag komt uit de decembercirculaire 2025 en is bedoeld om een geautomatiseerde uitwisseling van gegevens binnen de inburgeringsketen ("plateau 2") mogelijk te maken. De implementatie hiervan zal stapsgewijs vanaf 2026 gaan plaatsvinden. Met dit bedrag worden de investeringen die voor deze overstap nodig zijn, gedekt.

Uitvoeringskosten inburgering (2026 e.v. € 17.000 structureel nadeel)

Door een hogere instroom van statushouders, zijn de uitvoeringskosten van WerkSaam om de inburgeringstaken uit te voeren, met € 12.000 gestegen. Ook is € 5.000 nodig voor de kosten voor inkoop- en contractmanagement van de NWO. Deze kosten worden gedekt uit het gemeentefonds.

SPUK Inburgering (2026 € 342.000 incidenteel budgettair neutraal)

Om de kosten van de inburgeringsvoorzieningen (o.a. taallessen, participatieactiviteiten, maatschappelijke begeleiding) te dekken, krijgen we middelen vanuit het rijk. Deze lasten & baten waren nog niet opgenomen. Het rijksbudget is taakstellend.

Volksgezondheid

Brede Specifieke uitkering-regeling (2026 € 43.000 incidenteel budgettair neutraal)

We ontvangen een specifieke uitkering ten behoeve van de Brede Specifieke uitkering-regeling. De SPUK-regeling bundelt geldstromen die zich richten op het stimuleren van gezondheid, sport en bewegen, cultuurparticipatie, preventie en het versterken van de sociale basis. Dit betreft een budgettair neutrale wijziging.

Integrale suïcidepreventie (2026 e.v. € 10.000 structureel nadeel)

Per 1 januari 2026 is de Wet integrale suïcidepreventie in werking getreden als wijziging van de Wet publieke gezondheid. Met de wet wordt beleid opstellen en uitvoeren in aansluiting op het landelijke beleid op suïcidepreventie een wettelijke taak voor gemeenten. Hier krijgt de gemeente vanaf 1 januari 2026 structurele rijksmiddelen voor en de gemeente heeft tot eind 2026 de tijd om suïcidepreventie op te nemen in het beleid.

Vooruitlopend op deze wettelijke taak werken de zestien gemeenten in Noord-Holland Noord samen aan de ontwikkeling van een bovenregionale aanpak suïcidepreventie. Deze aanpak is gericht op het terugdringen van suïcides, suïcidepogingen en suïcidale gedachten. Met deze rijksmiddelen wordt ingezet op integrale samenwerking met relevante netwerkpartners, gericht op het verkleinen van risicofactoren, het versterken van beschermende factoren en het bieden van tijdige en passende ondersteuning aan inwoners met suïcidaal gedrag of suïcidale gedachten. Daarbij wordt verkend of de uitvoering van (onderdelen van) deze aanpak kunnen worden belegd bij de GGD Hollands Noorden.

Clientgebonden kosten Jeugd en WMO

Clientgebonden kosten Jeugd en WMO (2026 € 805.000, incidenteel nadeel)

De bijstelling van de primaire begroting 2026 zorgkosten Jeugd en WMO valt uiteen in twee delen zijnde groei vanwege (OVA-PPC) indexering en de verwachting ten aanzien van autonome groei.

Indexering (op basis van OVA-PPC)

De OVA-PPC index is in de regionale aanbesteding in veel contracten opgenomen als de basis voor de verhoging van de tarieven, deze indexering dient derhalve in de begroting verwerkt te worden. De berekening van deze index wordt door het ministerie van VWS uitgevoerd op basis van de door het CPB uitgebrachte cijfers (Centraal Economisch Plan en de Macro Economische Verkenning). Met deze indexatie wordt een marktconforme loonstijging in de zorgsector mogelijk gemaakt en worden zorgverleners in staat gesteld de extra kosten van inflatie en kapitaallasten op te vangen. Het ministerie verwerkt deze indexering in haar begroting en op die manier vindt de index haar weg naar de (algemene) uitkering richting de gemeenten. Voor 2026 is het indexcijfer vastgesteld op 4,97% en de begrote kosten zijn in lijn met die percentages aangepast.

Autonome groeicijfers

Op basis van de gemiddelde groei over de afgelopen drie dienstjaren is voor Stede Broec de gemiddelde groei in cliënten in beeld gebracht, dit is gedaan op basis van unieke cliënten waarvoor declaraties zijn ontvangen. De groei van cliëntaantallen is binnen de Wmo (zijnde een stabiele groeimarkt) een redelijke indicatie voor de toename van de zorgkosten. Binnen de jeugdzorg is het verband iets lastiger te leggen maar is de clientgroei toch als basis genomen ter dekking van mogelijke toename in zorgkosten waarmee ook de toename in zorgwaarde dient te worden gedekt. Voor 2026 zijn de autonome groeicijfers voor Stede Broec als volgt opgenomen:

- WMO: 5,0%
- Jeugd: 1,0%

Kadernota 2027-2030

(x € 1.000)

Omschrijving	2027		2028		2029		2030	
<i>Incidenteel of Structureel</i>	<i>I</i>	<i>S</i>	<i>I</i>	<i>S</i>	<i>I</i>	<i>S</i>	<i>I</i>	<i>S</i>
Programma 1 Bestuur en dienstverlening								
Lasten:								
Versterking participatie	-35		-15					
Regionale raadsadviseur		-9		-9		-9		-9
Programma 2 Ruimte								
Budgettair neutraal:								
Warmtetransitie	-300							
Warmtetransitie	300							
Energieopwekking		-20	-20		-20		-20	
Energieopwekking		20	20		20		20	
Netcongestie	-18							
Netcongestie	18							
Baggeren	-70							
tlv structureel budget onderhoud waterwegen	70							
Lasten:								
Mobiliteit BOA's		-10	-10		-10		-10	
Kwaliteit VTH taken		-17	-17		-17		-17	
Kapitaallasten nieuwe investeringen wegen (afschrijvingen)		-9	-9		-21		-28	
Kapitaallasten nieuwe investeringen wegen (rente)		-13	-13		-29		-34	
Programma 3 Samenleving								
Budgettair neutraal:								
BUIG	-516		-516		-516		-516	
BUIG	516		516		516		516	
Lasten:								
Projectbegeleiding gemeentelijke bouwheerschap De Baskuul	-50							
Clientgebonden kosten Jeugd		-709	-709		-709		-709	
Clientgebonden kosten WMO		-753	-753		-753		-753	
Uitbreiding consultantenteams		-100	-100		-100		-100	
Baten:								
Zie eerder genoemde posten onder het kopje "Budgettair neutraal"			0		0		0	
Saldo mutaties	-85	-1.620	-15	-1.620	0	-1.647	0	-1.660
	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Participatie

Versterking participatie (2027 € 35.000 en 2028 € 15.000 incidenteel nadeel)

Met ingang van 1 januari 2027 geldt de wettelijke verplichting om de participatieverordening uit te voeren (*wet Versterking participatie op decentraal niveau*). Dit gaat capaciteit vragen. Op dit moment is het nog niet duidelijk welke structurele gevolgen dit heeft, daarom wordt vooralsnog incidenteel budget aangevraagd voor de implementatie.

Griffie

Regionale raadsadviseur (2027 e.v. €8.700 structureel nadeel)

Op 19-2-2026 heeft de gemeenteraad besloten om voor de doorontwikkeling van de regionale samenwerken een budget ad € 8.700 beschikbaar te stellen voor het aanstellen van een regionale raadsadviseur. In 2026 worden deze kosten incidenteel ten laste van het positieve begrotingssaldo 2026 gebracht, voor 2027 e.v. wordt het bedrag opgenomen in de kadernota.

Programma 2 Ruimte

Veiligheid

Mobiliteit BOA's (2027 e.v. € 10.000, structureel nadeel)

Eind 2026 wordt de aanbesteding van de motorvoertuigen voor de BOA's afgerond. In deze aanbesteding wordt rekening gehouden met een kostenstijging in verband met het terugdringen de CO2 uitstoot. Daarnaast dienen de voertuigen ingericht te worden voor het veilig werken langs de weg. De huidige voertuigen zijn dit onvoldoende. Met deze investering is een ontwikkeling naar een leerwerkplekbedrijf / stagebedrijf voor BOA's mogelijk. Met de huidige vervoersmiddelen is dit niet mogelijk.

NB. Deze investering wordt aangevraagd in de drie SED gemeenten. De aanvraag kan enkel doorgang vinden indien de drie gemeenten gezamenlijk instemmen met het voorstel.

Waterwegen en baggeren

Baggeren (2027 € 70.000, incidenteel, nadeel)

Tekstuele toelichting: Volgens de baggerplanning worden er in 2028 meer baggerwerkzaamheden uitgevoerd. Deze planning wordt aangehouden in overleg met het Hoogheemraadschap. Dit is nodig om te voldoen aan de baggereis en geen boete vanuit HHNK te riskeren.

Opwek van energie

Energieopwekking (2027 e.v. € 20.000, structureel, budgettair neutraal)

Om de ambities uit de RES te realiseren, blijft aanvullende inzet op duurzame energieopwekking noodzakelijk. Vanaf 2027 werken we tevens aan de vervolgpoging uit de Klimaatwet, gericht op het behalen van 55% CO2-reductie ten opzichte van 1990. Hiervoor onderzoeken we opnieuw waar binnen de gemeente haalbare en ruimtelijk inpasbare mogelijkheden liggen voor duurzame energieopwekking. De jaarlijkse kosten bedragen € 20.000, te dekken uit de CDOKE. Hieronder vallen onder meer het project Energieopwekking langs Provinciale Wegen (OEP) en het onderzoek naar de potentie van Solar Carports.

Netcongestie (2027 € 17.500, incidenteel, budgettair neutraal)

Netcongestie leidt in toenemende mate tot vertraging of stilstand van gemeentelijke projecten. Het betreft de projecten die betrekking hebben op de nieuwe woningbouw, mobiliteit, verduurzaming, warmteprogramma, uitbreiding van bedrijven en bedrijventerreinen, en het opleveren van maatschappelijk vastgoed. Om projecten doorgang te laten vinden, is vaker locatiegericht onderzoek nodig naar mogelijke oplossingsrichtingen en mitigerende maatregelen. Voor deze onderzoeken is voor 2027 € 17.500 nodig. Deze kan gedekt worden uit de CDOKE gelden.

Vergunningen, toezicht & handhaving

Kwaliteit VTH taken (2027 e.v. € 17.000, structureel nadeel)

De gemeente moet de kwaliteit van de VTH-taken verder versterken om volledig te voldoen aan het provinciale toetsingskader. Dat betekent dat jaarverslagen, uitvoeringsprogramma's en beleidsdocumenten structureel en tijdig moeten worden opgesteld en geactualiseerd. Daarnaast is betere monitoring en rapportage nodig om aan te tonen dat de uitvoering voldoet aan de gestelde kwaliteitscriteria. De huidige provinciale beoordeling laat zien dat niet aan alle eisen wordt voldaan; verbetering is noodzakelijk om tot een volledige, positieve beoordeling te komen.

Programma 3 Samenleving

Onderwijshuisvesting

Projectbegeleiding gemeentelijke bouwheerschap De Baskuul (2027 € 50.000 incidenteel nadeel)

Gemeente Stede Broec heeft in 2025/2026 een haalbaarheidsstudie uit laten voeren naar de huisvestingsscenario's voor basisschool De Baskuul, Lutjebroek. Uit deze studie is een voorkeursscenario naar voren gekomen met daarbij een indicatieve investeringssom. Het bevoegd gezag van De Baskuul heeft bij gemeente Stede Broec een bouwvoorbereidingskrediet aangevraagd in het kader van het huisvestingsprogramma 2027. Het bestuur van Stichting Katholiek Onderwijs De Streek heeft aangegeven geen bouwheer te kunnen en willen zijn voor deze ontwikkeling. Dit betekent dat het bouwheerschap voor dit bouwproject gevoerd dient te worden door gemeente Stede Broec. Dit is vergelijkbaar met de organisatie rondom MFA Plan Zuid. Voor de projectorganisatie en bouwmanagement voor dit bouwplan is capaciteit en budget nodig.

Minimabeleid

BUIG (2027 e.v. € 516.000 budgettair neutraal)

De bijdrage is bijgesteld, de begrote baten zijn gelijk aan de begrote lasten.

Cliëntgebonden kosten Jeugd en WMO

Jeugdwet (2027. e.v. € 709.000 structureel nadeel)

De bijstelling is op basis van de vastgestelde meerjarenbegroting 2026. De bijstelling valt uiteen in twee delen zijnde groei vanwege (OVA-PPC) indexering en de verwachting ten aanzien van autonome groei. De afkorting PPC staat voor Prijsindexcijfer Particuliere Consumptie en OVA staat voor Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling. De geadviseerde bijstelling bedraagt € 709.000 structureel.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (2027. e.v. € 753.000 structureel nadeel)

De bijstelling is op basis van de vastgestelde meerjarenbegroting 2026. De bijstelling valt uiteen in twee delen zijnde groei vanwege (OVA-PPC) indexering en de verwachting ten aanzien van autonome groei. De afkorting PPC staat voor Prijsindexcijfer Particuliere Consumptie en OVA staat voor Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling. De geadviseerde bijstelling bedraagt € 753.000 structureel.

Hieronder volgt toelichting met betrekking tot de indexering en autonome groeicijfers, voor zowel de Jeugdwet als de Wet Maatschappelijke Ondersteuning.

Indexering (op basis van OVA-PPC)

De OVA-PPC index is in de regionale aanbesteding in veel contracten opgenomen als de basis voor de verhoging van de tarieven, deze indexering dient derhalve in de begroting verwerkt te worden. De berekening van deze index wordt door het ministerie van VWS uitgevoerd op basis van de door het CPB uitgebrachte cijfers (Centraal Economisch Plan en de Macro Economische Verkenning). Met deze indexatie wordt een marktconforme loonstijging in de zorgsector mogelijk gemaakt en worden zorgverleners in staat gesteld de extra kosten van inflatie en kapitaallasten op te vangen. Het ministerie verwerkt deze indexering in haar begroting en op die manier vindt de index haar weg naar de (algemene) uitkering richting de gemeenten. Voor 2027 is het voorlopige indexcijfer vastgesteld op 3,74% en de begrote kosten zijn in lijn met die percentages aangepast.

Autonome groeicijfers

Op basis van de gemiddelde groei over de afgelopen drie dienstjaren is voor Stede Broec de gemiddelde groei in cliënten in beeld gebracht, dit is gedaan op basis van unieke cliënten waarvoor declaraties zijn ontvangen. De groei van cliëntaantallen is binnen de WMO (zijnde een stabiele groeimarkt) een redelijke indicatie voor de toename van de zorgkosten. Binnen de jeugdzorg is het verband iets lastiger te leggen maar is de cliëntgroei toch als basis genomen ter dekking van toename in zorgkosten waarmee ook de toename in zorgzwaarte dient te worden gedekt. Voor 2027 zijn de autonome groeicijfers voor Stede Broec als volgt opgenomen:

- WMO: 5,0%
- Jeugd: 1,0%

Consulenten

Toegang en regie (2027 e.v. structureel nadeel € 99.600)

Als gemeente hebben wij de wettelijke plicht om zorg en ondersteuning te bieden aan inwoners die dat nodig hebben. De gemeente geeft beschikkingen af indien geïndiceerde zorg nodig is en onderhouden contact met kwetsbare inwoners waar hulp is ingezet.

Het afgelopen jaar zijn er stappen ondernomen met als doel om:

- 1) De kwaliteit van onze dienstverlening aan inwoners te vergroten;
- 2) Hulp tijdig in te zetten;
- 3) De kosten te beheersen.

De regionale inkoop en implementatie van specialistische jeugdhulp en Wmo is afgerond. De consulenten hebben de tools om de regionale afspraken te hanteren. Deze zijn bekrachtigd in de verordening, waarbij de reikwijdte jeugdhulp is ingeperkt. Daarnaast hebben wij, in SED verband, een beheersteam opgezet. Dit beheersteam heeft als doel om de cliëntgebonden kosten jeugd te verminderen. Het beheersteam stuurt op de maatwerkovereenkomsten, verwijzingen van o.a. huisartsen en Gecertificeerde Instellingen en acteert op de top 10 duurste jeugdigen per gemeente. Dit heeft de eerste positieve financiële resultaten opgeleverd (zie raadsbrief eind oktober 2025).

Uiteraard hebben we blijvend aandacht voor onze processen en bekijken we kritisch op welke punten we nog meer efficiency kunnen realiseren door aanpassingen te doen in ons proces.

Desondanks zien we de vraag voor Wmo ondersteuning, jeugdzorg en schuldhulpverlening de afgelopen jaren toenemen. Ook de complexiteit van problematiek neemt toe en zien we groeiende wachtlijsten bij aanbieders. Dit leidt tot een hoge werkdruk en wachtlijsten. De gemeente is gehouden aan wettelijke termijnen voor de inzet van hulp. Door de toenemende vraag is het echter niet altijd meer mogelijk om inwoners binnen de wettelijke termijnen te helpen.

Uitgangspunt is én blijft dat we onze inwoners in een vroegtijdig stadium willen helpen wanneer zij zorg nodig hebben. Dit vanuit menselijk oogpunt maar ook om het waar mogelijk voorkomen van duurdere en langjarige zorg. Om onze inwoners goed en tijdig te kunnen blijven helpen (binnen de wettelijke termijnen) én daarbij het willen voorkomen van wachtlijsten bij welke vorm van zorg ook, is het nodig om de toegang te versterken. Het gevraagde bedrag is minimaal nodig om de toegang en regie te versterken. Medio 2027 bekijken we opnieuw of het gevraagde bedrag toereikend is.

Investerings

Meerjaren investeringsbegroting 2026-2030

Pr.	2026	2027	2028	2029	2030 Afschrijvings- termijn	
<u>Economisch nut</u>						
3 MFA Plan Zuid	-	13.938	-	-	-	40
Renovatatie atletiekbaan SAV	-	828	-	-	-	15
<u>Economisch nut, heffing</u>						
2 Uitvoering PSWR hoofdriool	1.067	1.067	-	-	-	60
2 Uitvoering PSWR persleidingen	51	51	-	-	-	45
<u>Maatschappelijk nut</u>						
2 Integraal project Lutjebroek	1.400	-	-	-	-	40
2 Parkeerplaatsen aan de Parklaan	-	-	-	-	-	40
2 Vervangen kunstwerken hout	135	106	117	120	120	25
2 Vervangen kunstwerken staal / composiet	120	170	187	195	195	60
2 Vervangen kunstwerken steen / beton	110	240	264	244	244	80
2 Vervangen beschoeiingen hout	163	137	137	145	145	25
2 Vervangen beschoeiingen kunststof	325	275	275	275	275	50
2 Vervanging lichtmasten OVL	65	43	66	45	43	40
2 Vervanging armatuur OVL	76	83	33	45	38	20
2 Kast- en kabelvervanging	-	-	-	-	-	50
2 Vervangen wegen	512	150	592	150	150	40
2 Vervangen speelvoorzieningen	60	70	70	70	80	10
Totaal	4.084	17.158	1.741	1.289	1.290	

Nieuwe/ bijgestelde investeringen

Zie hieronder een toelichting per nieuwe en/of bijgestelde investering:

Ruimtelijke ontwikkeling

MFA plan Zuid

Voor de realisatie van MFA plan Zuid heeft de gemeenteraad op 19 februari 2026 ingestemd met het beschikbaar stellen van een aanvullend investeringsbudget van € 3.538.505,-.

Het MFA vormt een toekomstgerichte, inclusieve en duurzame plek waar onderwijs, opvang, sport en buurtactiviteiten samenkomen. De samenwerking binnen één gebouw creëert een sterk netwerk van ondersteuning, talentontwikkeling en sociale verbinding.

Sport

Renovatatie atletiekbaan SAV

De atletiekbaan bij Streker Atletiek Vereniging is in 2017 vernieuwd. Door problemen aan de fundering is het einde van de levensduur eerder bereikt. Op 18 december 2025 heeft de gemeenteraad van Stede Broec besloten tot de versnelde renovatie van de atletiekbaan bij de sportvereniging SAV Grootebroek en daarvoor investeringsbudget (€ 828.000) beschikbaar gesteld.

Wegen

Vervangingen wegen

De aanpassingen 2026 betreffen de investeringsaanvraag om op de Wijzend en de rotonde op de Veilingweg de asfaltdeklaag te kunnen vervangen, evenals het plateau op de Wijzend. En een structurele verhoging van het vervangingsbudget van €142.000 naar € 150.000 om tijdens het onderhoud onderdelen te kunnen vervangen. Tenslotte heeft de fundering op de Geerling zijn einde levensduur bereikt en is er voor 2028 een prognose opgenomen om de levensduur van de Geerling met 20 jaar te verlengen.

Investering wegen 2026

De deklaag en het plateau op de Wijzend en de deklaag op de rotonde aan de Veilingweg moeten worden vervangen. Om de veiligheid te kunnen waarborgen moet deze deklaag in 2026 worden vervangen. Het betreft een investeringsaanvraag waaruit jaarlijkse kapitaalslasten vloeien.

Reserves en voorzieningen

Reserves

Programma 2 Ruimte

De Voorjaarsnota 2026 toont mutaties met een budgettair neutraal effect door onttrekkingen aan de volgende reserves;

Onttrekking reserve onderhoud groenvoorzieningen (€450.000 in 2026, €425.000 in 2027 en 2028)

Vanaf het tweede kwartaal wordt gestart met het groot onderhoud en het wijkgericht vervangen van openbaar groen (beplanting), op basis van een inventarisatie en urgentiebepaling, om een kwaliteitsslag te realiseren. Het bedrag van € 1,3 miljoen dat door de raad beschikbaar is gesteld, is opgenomen in het groot onderhoudsplan. In de voorjaarsnota vragen wij om € 450.000 te onttrekken uit deze reserve ten behoeve van het groot onderhoud. In 2027 en 2028 worden de resterende bedragen evenredig aangevraagd, te weten € 425.000 per jaar.

Onttrekking reserve ondergrondse leidingen (€ 186.000).

Herstel openbaar groen

Naar aanleiding van graafwerkzaamheden ten behoeve van kabels en leidingen is er schade ontstaan aan het openbaar groen. Vanuit de reserve ondergrondse leidingen wordt in 2026 € 50.000,- onttrokken om beschadigd groen te vervangen.

Trent / Alliander Glasvezel tbv beheer High Voltage (HV) Stations

Alliander heeft de opdracht aan firma TRENT gegeven om een glasvezelverdeling aan te leggen. Voor de externe inhuur (toezicht en werkvoorbereiding) hebben we een vergoeding gevraagd van € 15.000 bij de netbeheerder welk ook is geaccordeerd.

KPN Glaspoort

Glaspoort is sinds juni 2025 bezig om glasvezel aan te leggen in heel Stede Broec. Afspraak met Glaspoort is dat bij het uitlopen van de werkzaamheden na 1 jaar, dat de SED de externe inhuur (werkvoorbereiding en toezicht) 1 op 1 kan doorbelasten. Voor de externe inhuur hebben we een van 22 juni tot eind september een raming van € 51.000 gecalculeerd en dit zal maandelijks worden gefactureerd.

Herstel openbare Ruimte

Voor een aantal grote projecten is de 1 jaar garantie verlopen. De raming voor het herstel en inboet materialen bedraagt €70.000.

Onttrekking reserve klimaat en duurzaamheid (€13.000).

In het kader van verduurzaming een eenmalige subsidie te verlenen voor het vervangen van de baanverlichting van de atletiekvereniging naar LED verlichting. De gemeente subsidieert 50% van de kosten (€12.500). De kosten worden gedekt vanuit het egalisatie reserve klimaat en duurzaamheid.

Onttrekking reserve grondbedrijf (€167.000).

Sportlandschap verwerving gronden

Ter realisatie van het gewenste Sport- en recreatielandschap Middengebied Zuidwest Stede Broec heeft de gemeente in 2021 het plangebied aangewezen in het kader van de Wet voorkeursrecht gemeenten (WvG). Begin 2026 zijn gronden belast met een voorkeursrecht aangeboden aan de gemeente. Het college heeft de eigenaar laten weten in beginsel bereid te zijn om de aangeboden percelen onder nader overeen te komen voorwaarden te kopen.

De onderhandeling en op te stellen taxaties worden uitgevoerd met behulp van een extern bureau.

Haalbaarheidsonderzoek Sportlandschap

In 2023 heeft de gemeente Stede Broec het Masterplan 'sport- en recreatielandschap Stede Broec'. Het doel van dit masterplan is om een (gezamenlijk) ruimtelijke perspectief te schetsen voor het toekomstige Sportlandschap. Eind 2025 is een verzoek tot verplaatsing van de huidige tennis- & handbalvereniging in behandeling genomen. Na de vaststelling van het gezamenlijke programma van eisen wordt het haalbaarheidsonderzoek verplaatsing verder uitgewerkt en de noodzakelijke onderzoeken uitgevoerd. Voor het opstellen van het ontwerp, uitvoeren van de onderzoeken en opstellen van een kostenraming is inhuur van een extern bureau nodig.

Herontwikkeling politiebureau Industrieweg

In 2024 heeft de gemeenteraad een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de herontwikkeling van het politiebureau aan de Industrieweg 35c. Van dit bedrag is €48.000 niet besteed. Doordat het project tijdelijk heeft stilgelegen, is dit resterende bedrag vrijgevallen in het jaarresultaat van 2024 en daardoor niet opnieuw opgenomen in de begroting voor 2025.

Ontwikkeling Molensloot Zuid

Voor de huidige fase van het woningbouwproject van BPD is het noodzakelijk om budget beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van verkennende onderzoeken en het voeren van ambtelijk overleg met de initiatiefnemer.

Onttrekking reserve glasvezel (2026 € 56.000, incidenteel nadeel)

De kosten voor het herstellen van ingravingen kunnen worden gedekt uit de reserve glasvezel.

Onttrekking algemene reserve (2026 € 48.000, incidenteel nadeel)

Voor de Herontwikkeling politiebureau Industrieweg heeft In 2024 de gemeenteraad een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de herontwikkeling van het politiebureau aan de Industrieweg 35c. Van dit bedrag is €48.000 niet besteed. Doordat het project tijdelijk heeft stilgelegen, is dit resterende bedrag vrijgevallen in het jaarresultaat van 2024 en daardoor niet opnieuw opgenomen in de begroting voor 2025.

Subsidieplafonds 2027

Subsidieplafond begroting 2027

(x € 1.000)

Werksoort	Plafond 2027
Welzijn	333
Zorg	2.352
Onderwijs	54
Sport en Recreatie	86
Kunst en Cultuur	871
Eenmalige en vernieuwende maatschappelijke activiteiten	20
Huisvestingskosten maatschappelijke accommodaties	353
	4.069

Rekening houdend met de uitgangspunten voor het opstellen van de Kadernota, wordt er voor de subsidies voor 2027 uitgegaan van een indexatie van 4,74%. Alleen de budgetsubsidies (grote subsidies) en de (meeste) huurbedragen (Regeling 7) worden geïndexeerd. Verder is de structurele subsidie voor (pilot) Eerstelijnszorg ten behoeve van Ons Stede Broec verwerkt in subsidieregeling 2 (besluit vaststelling Kadernota 3 juli 2025).